

คู่มือว่าด้วยรายการที่ต้องตรวจสอบตามกติการะหว่าง
ประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
พ.ศ. 2509

2015

สารบัญ

<u>เกริ่นนำ.....</u>	<u>4</u>
<u>แนวคิดและหลักการพื้นฐาน.....</u>	<u>6</u>
<u>พันธกรณีของรัฐโดยทั่วไป.....</u>	<u>6</u>
<u>พันธกรณีที่จะต้องไม่เลือกปฏิบัติ.....</u>	<u>8</u>
<u>พันธกรณีเฉพาะเจาะจงภายใต้มาตรา 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม</u>	<u>10</u>
<u>การจำกัดสิทธิ.....</u>	<u>12</u>
<u>รายการที่ต้องตรวจสอบ.....</u>	<u>13</u>
<u>สิทธิในการกำหนดใจตนเอง.....</u>	<u>14</u>
<u>พันธกรณีของรัฐ.....</u>	<u>15</u>
<u>สิทธิในการทำงานและสิทธิในการมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและน่าพอใจ.....</u>	<u>19</u>
<u>ลักษณะสำคัญของสิทธิในการทำงานและสิทธิในการมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและน่าพอใจ.....</u>	<u>20</u>
<u>สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน.....</u>	<u>24</u>
<u>สิทธิในการประกันสังคม.....</u>	<u>26</u>
<u>สิทธิในการคุ้มครองครอบครัว.....</u>	<u>28</u>
<u>สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสมเพียงพอ.....</u>	<u>29</u>
<u>สิทธิในการมีที่พักพิงที่เหมาะสมเพียงพอ.....</u>	<u>30</u>
<u>สิทธิในอาหารที่เหมาะสมเพียงพอ.....</u>	<u>34</u>
<u>สิทธิในน้ำ.....</u>	<u>38</u>
<u>สิทธิในมาตรฐานสูงสุดที่บรรลุได้ของสุขภาพทางกายและจิตใจ.....</u>	<u>40</u>
<u>สิทธิในการศึกษา.....</u>	<u>47</u>
<u>สิทธิทางวัฒนธรรม.....</u>	<u>53</u>

ผู้เขียน: Kalpalata Dutta

Kalpalata Dutta เป็นผู้อำนวยการสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย มีหน้าที่ออกแบบโครงการให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน จัดทำสื่อช่วยในการสอนและประสานงานวิจัยของทางสถาบัน เธอเรียนจบระดับพันปริญญาตรีในปี 2547 จาก Central European University กรุงบูดาเปสต์ ในระดับปริญญาโทด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชน ในปัจจุบันอยู่ระหว่างทำปริญญาเอกที่สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา (สสมส.) มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้แปล: เบญจรัตน์ แซ่ฉั่ว และพงษ์เลิศ พงษ์วนานต์

คำสงวนสิทธิ์

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ มีได้สะท้อนความคิดเห็นของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ คณะกรรมการบริหารองค์กรต่างๆ หรือประเทศสมาชิกต่างๆ ของสหประชาชาติ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนและจัดพิมพ์ขึ้นโดยอิสระภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการ: การปฏิรูปกฎหมายเพื่อเสริมสร้างพลังสังคมด้านสิทธิมนุษยชน (Law Reform and Legal Empowerment for Advancement of Human Rights-based Society) โดยความร่วมมือของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

เกริ่นนำ

หนังสือคู่มือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเล่มนี้ได้รับการจัดทำขึ้นมาโดยเป็นส่วนหนึ่งในโครงการความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและ UNDP เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับบุคลากรและเพิ่มศักยภาพเชิงองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันข้อตกลงด้านสิทธิมนุษยชนหลักๆ คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย (ณ ขณะนี้ ประเทศไทยเพียงลงนามในอนุสัญญาฯ แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน)

ประเทศไทยใช้กฎหมายแบบทวินิยม (dualist) กล่าวคือ กฎหมายระหว่างประเทศไม่มีผลบังคับใช้ภายในประเทศได้โดยตรง แต่ต้องออกเป็นกฎหมายของประเทศเสียก่อนศาลจึงจะสามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้นรัฐจึงมีหน้าที่ต้องพิจารณาทบทวนกฎหมายที่มีอยู่และจัดการแก้ไขตามที่จำเป็นให้เหมาะสมหรือตรากฎหมายใหม่เพื่อดูแลให้กฎหมายของประเทศสอดคล้องกับข้อตกลงด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ตนรับรอง

หนังสือคู่มือฉบับนี้ประกอบด้วยรายการที่ต้องตรวจสอบตามรายมาตราของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเพื่อให้บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายได้สามารถประเมิน/ทบทวนกฎหมาย ข้อบังคับและนโยบายต่างๆ ว่าสอดคล้องกับกติกาดังกล่าวหรือไม่ รายการที่ต้องตรวจสอบที่ว่านี้โดยทั่วไปมีพื้นฐานมาจากคณะกรรมการของสหประชาชาติที่ดูแลการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่างๆ (treaty bodies) รายงานของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติ มาตรฐานและหลักการต่างๆ ที่พัฒนาโดยสหประชาชาติ และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดูแลอนุสัญญาที่จัดทำขึ้นจากการพิจารณาตรวจสอบรายงานของประเทศไทยที่ส่งไป

หนังสือคู่มือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งในชุดหนังสือคู่มือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน อนุสัญญาว่า

ด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการ
ป้องกันบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย

แนวคิดและหลักการพื้นฐาน

พันธกรณีของรัฐโดยทั่วไป

รัฐมีพันธกรณีโดยทั่วไปภายใต้ข้อตกลงด้านสิทธิมนุษยชน กรอบเรื่องการ 'เคารพ' 'คุ้มครอง' และ 'บรรลุผล' เป็นพื้นฐานสำหรับการพิจารณาตรวจสอบว่ารัฐภาคีปฏิบัติตามพันธกรณีได้เพียงใด

พันธกรณีที่จะต้องเคารพ: กำหนดให้รัฐต่าง ๆ ต้องละเว้นจากการปฏิบัติหรือสนับสนุนการปฏิบัติ นโยบาย หรือมาตรการทางกฎหมายใดๆ ที่ล่วงละเมิดโดยอำเภอใจต่อความสามารถของบุคคลที่จะใช้สิทธิใดๆ ที่เป็นที่ได้รับการรับรองของพวกเขา พันธกรณีที่จะต้องเคารพกำหนดให้รัฐจะต้องไม่กระทำการใดๆ ที่จะ

- เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบนพื้นฐานของเชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่นใด ที่มาทางสังคมหรือประเทศ ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด
- กีดกันโดยอำเภอใจไม่ให้บุคคลได้มีเสรีภาพ อย่างเช่น การจัดการชุมนุมอย่างสันติ การแสดงความคิดเห็น สิทธิในชีวิตความเป็นอยู่ ฯลฯ
- ขับไล่ออกจากบ้านหรือที่ดินของตนเอง
- กีดกันบุคคลโดยอำเภอใจไม่ให้เข้าถึงโรงเรียนหรือโรงพยาบาลหรือบริการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- จำกัดการเข้าถึงการเยียวยาทางกฎหมายของบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิ

พันธกรณีที่จะต้องคุ้มครอง: กำหนดให้รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิของบุคคลใดโดยฝ่ายที่ไม่ใช่รัฐ ในกรณีที่ฝ่ายที่ไม่ใช่รัฐละเมิดสิทธิ เจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อป้องกัน สอบสวนและลงโทษผู้ละเมิดตามกฎหมายของประเทศ ตัวอย่างของพันธกรณีที่จะต้องคุ้มครองมีอย่างเช่น

- การดำเนินการของรัฐในการดูแลให้นายจ้างทั้งในภาครัฐและเอกชนจ่ายค่าแรงขั้นต่ำ
- การดำเนินการของรัฐในการกำกับควบคุมราคาในกรณีให้บริการพื้นฐานอย่างเช่น ไฟฟ้าและน้ำประปาถูกจัดบริการโดยภาคเอกชน
- การดำเนินการของรัฐในการควบคุมคุณภาพยาที่ขายในประเทศ
- มาตรการของรัฐในการคุ้มครองทุกคนจากการเลือกปฏิบัติ การข่มเหงและการปฏิบัติให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

พันธกรณีที่จะต้องทำให้เป็นจริง: กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อจัดการดูแลให้ข้อตกลงด้านสิทธิมนุษยชนได้รับการปฏิบัติ พันธกรณีที่จะต้องทำให้เป็นจริงประกอบด้วยพันธกรณีที่จะต้องเฝ้าอำนวยความสะดวก ส่งเสริม และจัดให้มี

พันธกรณีที่จะต้องเฝ้าอำนวยความสะดวก: กำหนดให้รัฐต้องดำเนินมาตรการเชิงบวกในการช่วยเหลือบุคคลและชุมชนให้ได้มีสิทธิ

พันธกรณีที่จะต้องส่งเสริม: กำหนดให้รัฐต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อจัดการดูแลให้มีการจัดให้มีข้อมูล/การศึกษาที่เหมาะสมเกี่ยวกับสิทธิและวิธีการที่บุคคลจะสามารถเข้าถึงสิทธิเหล่านั้น

พันธกรณีที่จะต้องจัดให้มี: รัฐมีพันธกรณีที่จะต้องจัดให้มีสิทธิในกรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลไม่สามารถบรรลุสิทธินั้นได้ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่ตนมีอยู่ด้วยสาเหตุที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตน

ตัวอย่างเช่น

- จัดสรรงบประมาณรัฐในสัดส่วนที่เหมาะสมพอเพียงในการดำเนินการบรรลุสิทธิต่าง ๆ
- การให้บริการของรัฐอย่างเช่น โครงสร้างพื้นฐาน น้ำประปา ไฟฟ้า สุขาภิบาล การทำความร้อน ระบบระบายสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำ ถนน สถานรักษาพยาบาล และบริการฉุกเฉินต่าง ๆ
- พัฒนาแผนปฏิบัติการและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีกรอบเวลาที่ชัดเจนและข้อกำหนดทางการเงินเพื่อบริการที่จะบรรลุสิทธิต่าง ๆ เหล่านี้
- กำหนดเกณฑ์วัดสำหรับการติดตามตรวจสอบสิทธิรวมถึงการใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสม
- ดำเนินการโดยไม่ล่าช้าในการพิจารณาทบทวนกฎหมายและนโยบายอย่างละเอียดทั่วถึงที่รวมถึงกฎหมาย ข้อบังคับหรือคำสั่งทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- กำหนดให้มีการยอมรับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งในทางกฎหมายและนโยบาย
- ให้ความสำคัญและกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งไปยังการทำให้กลุ่มคนด้อยโอกาสที่รวมถึงคนชรา เด็ก คนพิการ คนป่วยหนัก คนติดเชื้อเอชไอวี คนป่วยทางจิตและเหยื่อจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

พันธกรณีที่จะต้องไม่เลือกปฏิบัติ

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระบุไว้ในความเห็นทั่วไปที่ 20 ว่า การไม่เลือกปฏิบัติเป็นพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติโดยทันทีและไม่มีข้อยกเว้นในกติกา มาตรา 2(2) กำหนดให้รัฐภาคีต้องรับประกันการไม่เลือกปฏิบัติในการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แต่ละอย่างตามที่ได้รับการรับรองไว้ในกติกา

คณะกรรมการฯ อธิบายว่าการเลือกปฏิบัติคือ การแยกแยะ การกีดกัน การจำกัดหรือ การล่าเหยียด หรือการปฏิบัติที่แตกต่างอื่นใด ที่เกิดขึ้นโดยตรงหรือโดยอ้อมบนเหตุต้องห้ามของการเลือกปฏิบัติ และที่มีเจตนาหรือส่งผลลบล้างหรือลดทอนการให้การยอมรับ การมี หรือการใช้สิทธิต่าง ๆ ตามที่ระบุในกติกาฯ ด้วยสถานะที่เท่าเทียมกัน¹

เหตุต้องห้ามของการเลือกปฏิบัติที่กล่าวถึงในมาตรา 2(2) คือ เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่นใด ที่มาทางสังคมหรือประเทศ ทร์พัยสิน กำเนิดหรือสถานะอื่นใด คณะกรรมการฯ ได้อธิบายว่าการมีคำว่า 'สถานะอื่น' บ่งบอกว่าเท่าที่เอ่ยมานั้นยังไม่หมดสิ้นและอาจมีเหตุอื่น ๆ ผนวกเพิ่มเข้าไปอีกได้

คณะกรรมการฯ ยังได้มีข้อสังเกตอีกด้วยว่าตั้งแต่มีการรับรองกติกาฯ ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุต้องห้ามเรื่อง 'เพศ' นั้นได้ขยายกว้างขวางออกไปอย่างมากโดยไม่ใช้แค่ลักษณะทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประกอบสร้างทางสังคมของการเหมารวม อคติ และบทบาทที่ถูกคาดหวังในด้านเพศสภาพ ที่ได้ก่อให้เกิดอุปสรรคขัดขวางการบรรลุสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียม²

1

นิยามของการเลือกปฏิบัติที่คล้ายกันนี้สามารถพบได้ในมาตรา 1 ของอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ มาตรา 1 ของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และมาตรา 2 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้ยอมรับนิยามคล้ายกันนี้ในความเห็นทั่วไปเลขที่ 18 ย่อหน้าที่ 6 และ 9

2

ย่อหน้าที่ 20 ความเห็นทั่วไปที่ 20 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

8

คณะกรรมการฯ ได้ระบุต่อไปว่าเพื่อให้รัฐภาคีรับรองการใช้สิทธิตามกติกาฯ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าแบบใด รัฐภาคีก็จำเป็นต้องจัดการเลือกปฏิบัติทั้งที่เป็นทางการและเชิงสาระ (formally and substantively)³:

- **การเลือกปฏิบัติที่เป็นทางการ:** การจัดการเลือกปฏิบัติที่เป็นทางการหมายถึงต้องมีการจัดการดูแลว่ารัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบาย ไม่เลือกปฏิบัติบนฐานของเหตุต้องห้าม (การเลือกปฏิบัติทางกฎหมาย) ยกตัวอย่างเช่น จะต้องไม่มีกฎหมายที่ปฏิเสธไม่ให้ผู้หญิงเข้าถึงสิทธิประโยชน์ประกันสังคมได้อย่างเท่าเทียมด้วยสาเหตุของสถานภาพการสมรสของพวกเธอ
- **การเลือกปฏิบัติเชิงสาระ:** การจัดการเลือกปฏิบัติเชิงสาระหมายถึงรัฐภาคีต้องให้ความสนใจอย่างเพียงพอต่อกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ตกอยู่ภายใต้อคติทางประวัติศาสตร์หรืออคติที่ฝังแน่น รัฐภาคีจะต้องดำเนินมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อป้องกัน ลดทอน และขจัดสภาพเงื่อนไขและทัศนคติที่ก่อให้เกิดหรือทำให้การเลือกปฏิบัติคงอยู่ต่อไป (การเลือกปฏิบัติในทางปฏิบัติหรือโดยพฤตินัย) นอกจากนี้ เพื่อที่จะจัดการเลือกปฏิบัติเชิงสาระ รัฐภาคีอาจจำเป็นต้องดำเนินมาตรการพิเศษเพื่อลดหรือขจัดสภาพเงื่อนไขที่ทำให้การเลือกปฏิบัติคงอยู่ต่อไป คณะกรรมการฯ ได้อธิบายว่ามาตรการเช่นนั้นจะถือว่าชอบธรรมราวเท่าที่เป็นวิธีการที่สมเหตุสมผล เป็นภาววิสัย และได้สัดส่วนต่อการจัดการกับการเลือกปฏิบัติในทางปฏิบัติ และมาตรการดังกล่าวควรถูกยกเลิกไปเมื่อได้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างสำคัญและยั่งยืนแล้ว

คณะกรรมการฯ ยังได้ระบุว่า การปฏิบัติที่แตกต่างทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสามารถถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติภายใต้มาตรา 2 (2) ของกติกา⁴:

- **การเลือกปฏิบัติโดยตรง** เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับการปฏิบัติอย่างน้อยหน้ากว่าอีกบุคคลหนึ่งในสถานการณ์คล้ายคลึงกันเนื่องจากสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับเหตุต้องห้าม ยกตัวอย่างเช่น เมื่อบุคคลหนึ่งถูกจำกัดไม่ให้เป็นสมาชิกในสหภาพแรงงานเนื่องจากความคิดเห็นทางการเมืองของเขา/เธอ การกระทำหรือการละเว้นที่เป็นอันตรายบนพื้นฐานของเหตุต้องห้าม ก็ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยตรงแม้แต่ในกรณีที่ไม่มีสถานการณ์คล้ายคลึงเทียบเคียงกันได้ก็ตาม อย่างเช่น กรณีของผู้หญิงที่ตั้งครรภ์

3

ย่อหน้าที่ 8 ความเห็นทั่วไปที่ 20 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

4

ย่อหน้าที่ 10 ความเห็นทั่วไปที่ 20 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

9

- **การเลือกปฏิบัติโดยอ้อม:** กฎหมาย นโยบาย หรือการปฏิบัติ ที่ถึงแม้โดยผิวเผินจะดูเป็นกลางอาจจะส่งผลกระทบต่อความสามารถของคนบางกลุ่ม (อ้างถึงเหตุต้องห้ามของการเลือกปฏิบัติ) ในการใช้สิทธิของพวกเขาที่ได้รับการรับรองในกติกาย สิ่งนี้เรียกว่าการเลือกปฏิบัติโดยอ้อม ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายที่กำหนดให้ต้องใช้สูติบัตรในการเข้าเรียนในโรงเรียนอาจดูเป็นกลางเมื่อพิจารณาโดยผิวเผิน แต่อาจมีผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์หรือแรงงานข้ามชาติเนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้อาจไม่สามารถมีสูติบัตรได้และดังนั้นก็ไม่สามารถนำลูกเข้าโรงเรียนได้ จึงเป็นการกระทบสิทธิในการศึกษาของพวกเขา

พันธกรณีเฉพาะเจาะจงภายใต้มาตรา 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

พันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระบุอยู่ในมาตรา 2.1

รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะดำเนินการ โดยเอกเทศและโดยความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจและวิชาการ โดยใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้สิทธิซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้กลายเป็นความจริงอย่างบริบูรณ์โดยลำดับด้วยวิธีที่โปร่งที่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รวมทั้งการกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้วย

“ดำเนินการ”

มาตรา 2.1 กำหนดให้รัฐภาคีต้องเริ่มดำเนินการโดยทันทีเพื่อให้บรรลุซึ่งสิทธิทั้งหมดในกติกา จากหลักการลิมเบิร์ก⁵ พันธกรณีที่ต้อง ‘ดำเนินการ’ หมายความว่า:

- ในระดับประเทศ รัฐภาคีจะใช้วิธีที่เหมาะสมทั้งหมดรวมถึงมาตรการทางกฎหมาย การปกครอง กระบวนการยุติธรรม เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา ที่สอดคล้องกับลักษณะของสิทธิต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กติกานี้
- รัฐภาคีจะจัดให้มีการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการเยียวยาทางกระบวนการยุติธรรมในกรณีที่เหมาะสม

“เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้สิทธิซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้กลายเป็นความจริงอย่างบริบูรณ์โดยลำดับ”

หลักการลิมเบิร์กระบุว่าพันธกรณีที่จะทำ “ให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้สิทธิซึ่งรับรองไว้ในกติกานี้กลายเป็นความจริงอย่างบริบูรณ์โดยลำดับ” กำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้สิทธิเหล่านั้นเป็นจริงอย่างบริบูรณ์⁶ รัฐจะต้องพัฒนานโยบายที่มุ่งเป้า มีความสอดคล้องในทางกฎหมาย และก้าวหน้าเพียงพอเพื่อให้เกิดสิทธิตามกติกา

5

หลักการลิมเบิร์กว่าด้วยการดำเนินการตามกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เอกสารสหประชาชาติ ECN/1987/17

6

หลักการลิมเบิร์ก 21-24

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้ระบุว่าพันธกรณีในการทำให้สิทธิกลายเป็นจริงอย่างก้าวหน้าตามลำดับนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับกรณีที่มีทรัพยากรให้ใช้เพิ่มขึ้น⁷ คณะกรรมการฯ เน้นย้ำหลักการที่ว่าทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดจะต้องถูกอุทิศไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำให้สิทธิต่างๆ ในกติกาฯ กลายเป็นจริง นอกจากนี้ พันธกรณีในการทำให้สิทธิกลายเป็นจริงอย่างก้าวหน้าตามลำดับยังรวมถึงพันธกรณีที่จะไม่ดำเนินมาตรการถอยหลังที่จะลดระดับการใช้สิทธิใด ๆ

“โดยใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่”

คำว่า “ทรัพยากรที่มีอยู่” รวมถึงทั้งทรัพยากรภายในประเทศและความช่วยเหลือหรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจหรือวิชาการระหว่างประเทศใดๆ ที่มีอยู่สำหรับรัฐหนึ่งๆ คำนี้ครอบคลุมทั้งงบประมาณรัฐและทรัพยากรอื่นทั้งหมดที่สามารถใช้เพื่อทำให้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กลายเป็นจริงอย่างบริบูรณ์

ตามที่ยอมรับในหลักการลิมเบิร์ต ข้อบังคับนี้กำหนดให้รัฐภาคีต้องประกันสิทธิในการดำรงชีพขั้นต่ำสุดให้กับทุกคนโดยไม่คำนึงถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น⁸

ข้อบังคับที่ให้อุทิศทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสูงสุดเพื่อทำให้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กลายเป็นจริงโดยบริบูรณ์นั้นส่งผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลเกี่ยวกับงบประมาณและการใช้จ่าย ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณสาธารณะ รัฐต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีในกติกาฯ ก่อนเป็นอันดับแรก ในทำนองเดียวกัน ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี รัฐควรพยายามจัดการให้มีรายได้เพียงพอเพื่อจะได้บรรลุผลตามเงื่อนไขข้อบังคับเรื่องการยังชีพและการจัดให้มีบริการที่จำเป็นได้

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม บอกเป็นนัยว่าในกรณีที่ไม่มีเหตุผลชอบธรรมชัดเจนในการลดการใช้จ่ายภาครัฐในแผนงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รัฐนั้นๆ อาจถือได้ว่าละเมิดพันธกรณีของตนภายใต้กติกาฯ⁹

7

ความเห็นทั่วไปที่ 3 ‘ลักษณะของพันธกรณีของรัฐภาคี’ คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

8

หลักการลิมเบิร์ต 25-28

9

ย่อหน้าที่ 9 ความเห็นทั่วไปที่ 3 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

“โดยความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ”

กติกาย ยอมรับว่ารัฐจำนวนมากอาจไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของตนโดยลำพังได้และจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนระหว่างประเทศ สารระในส่วนี้มีสองมิติ คือ หน้าที่ที่ต้องรับและหน้าที่ที่ต้องให้

บ่อยครั้งที่รัฐที่อยู่ในช่วงของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนผ่านอาจไม่มีทรัพยากรที่จะทำให้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กลายเป็นจริงอย่างบริบูรณ์สำหรับพลเมืองทุกคนได้ โดยทันทีหรือภายในช่วงเวลาอันสั้น ด้วยเหตุผลนี้ กติกาดังนี้กำหนดให้รัฐควรยอมรับความช่วยเหลือจากภายนอกตามที่จำเป็นสำหรับแผนงานการทำให้สิทธิกลายเป็นจริง ความช่วยเหลือจากภายนอกจะต้องถูกถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรที่มีอยู่ นอกจากนี้ รัฐที่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะให้การสนับสนุนได้ก็มีพันธกรณีที่จะให้การสนับสนุนแก่รัฐที่ไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของตนเนื่องจากปัญหาทางการเงินได้

การจำกัดสิทธิ

มาตรา 4 ของกติกาย กล่าวถึงลักษณะและขอบเขตของข้อจำกัดที่อาจใช้กับสิทธิที่ได้รับการรับรองในกติกาย โดยระบุว่า

รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองว่า ในการอุปโภคสิทธิเหล่านั้นซึ่งรัฐให้ตามกติกานี้ รัฐอาจจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ได้เฉพาะโดยข้อจำกัดเช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่าที่อาจสอดคล้องกับลักษณะของสิทธิเหล่านี้ และเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการส่งเสริมสวัสดิการทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย

ตามหลักการลิมเบิร์ตตีความ *‘ที่กำหนดโดยกฎหมาย’*¹⁰ ว่ามีนัยว่า

- ไม่ควรมีการจำกัดสิทธิใดๆ เว้นเสียแต่ที่กำหนดโดยกฎหมาย และกฎหมายนั้นมีผลบังคับใช้ในเวลาที่มีการจำกัดสิทธินั้น
- กฎหมายที่กำหนดข้อจำกัดไม่ควรมีลักษณะโดยอำเภอใจ ไม่สมเหตุผล หรือเลือกปฏิบัติ และ
- กฎหมายควรมีมาตรการป้องกันที่เหมาะสมและการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการจำกัดสิทธิอย่างผิดกฎหมายหรือไม่ถูกต้อง

หลักการลิมเบิร์ตอธิบายว่า

- การ ‘ส่งเสริมสวัสดิการทั่วไป’¹¹ หมายถึงส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนทั้งหมด
- ‘ในสังคมประชาธิปไตย’¹² หมายความว่ารัฐมีภาระหน้าที่ที่จะต้องแสดงให้เห็นว่าการจำกัดสิทธิไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพดำเนินไปอย่างเป็นประชาธิปไตยของสังคม
- ‘เท่าที่อาจสอดคล้องกับลักษณะของสิทธิเหล่านี้’¹³ หมายความว่า การจำกัดสิทธิใดๆ ต้องไม่ทำลายสาระสำคัญของสิทธิที่กำลังกล่าวถึง

11

หลักการลิมเบิร์ก 52

12

หลักการลิมเบิร์ก 53-55

13

หลักการลิมเบิร์ก 56-57

14

รายการที่ต้องตรวจสอบ

รายการที่ต้องตรวจสอบเหล่านี้มีตามรายการมาตราของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แต่ละรายการเริ่มต้นด้วยประเด็นหัวข้อ การอ้างถึงมาตราเฉพาะ และความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมาตรานั้น¹⁴ ตัวอย่างเช่น

สิทธิในการทำงานและสภาพเงื่อนไขการทำงานที่เป็นธรรม (ประเด็นหัวข้อ)

มาตรา 6 และ 7 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
ความเห็นทั่วไป....

ตามด้วยบทบัญญัติของมาตรานั้นของกติกาฯ

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้พิจารณารายงานฉบับแรกและฉบับที่สองของประเทศไทยเกี่ยวกับการดำเนินการตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในเดือนมิถุนายน 2558 และได้ออก 'ข้อสังเกตเชิงสรุป' ซึ่งบางส่วนถูกนำเสนอในคู่มือเล่มนี้¹⁵

นอกจากนี้ มีการระบุถึงลักษณะหรือองค์ประกอบสำคัญของแต่ละมาตรา และมีการตั้งคำถามในรูปแบบของใช่/ไม่ใช่เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินได้ว่ากฎหมายของประเทศไทยสอดคล้องกับข้อตกลงด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหรือไม่ ตรงจุดที่จำเป็น จะมีการเพิ่มเติม 'ความเห็น' ที่ประกอบด้วยคำอธิบาย การอ้างอิงและคำถามเพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้ครุ่นคิดพิจารณามาตรฐานและการปฏิบัติที่แพร่หลายในระบบกฎหมายภายในประเทศ

14

หน้าที่ประการหนึ่งของคณะกรรมการของสหประชาชาติที่ดูแลการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่างๆ (treaty bodies) คือการตีความเนื้อหาของบทบัญญัติด้านสิทธิมนุษยชนในข้อตกลงการตีความเหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์ในรูปแบบของ 'ความเห็นทั่วไป' หรือ 'ข้อเสนอแนะทั่วไป' คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเป็น คณะกรรมการที่ติดตามดูแลการดำเนินการภายใต้ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของรัฐภาคีและตีพิมพ์ความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับมาตราต่างๆ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

15

รัฐภาคีมีพันธกรณีที่ต้องส่งรายงานประจำตามกำหนดเวลาให้กับ คณะกรรมการที่ติดตามอนุสัญญานั้นๆ เพื่อแสดงว่าสิทธิต่างๆ ได้รับการดำเนินการอย่างไรในรัฐนั้น คณะกรรมการฯ จะพิจารณารายงานและแสดงข้อกังวลและข้อเสนอแนะให้กับรัฐภาคีนั้นในรูปแบบของ 'ข้อสังเกตสรุป'

15

คำตอบ ‘ไม่ใช่’ เป็นการป่งชี้ถึงช่องว่างระหว่างข้อตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายภายในประเทศ ในกรณีนี้ ผู้อ่านควรพิจารณาช่องว่างดังกล่าว ระบุสาเหตุของช่องว่างนั้นและประเมินหาหนทางที่ช่องว่างในกรอบกฎหมายภายในประเทศน่าจะได้รับการแก้ไข หรือพิจารณาว่าอะไรคือวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดที่จะแก้ปัญหาช่องว่างดังกล่าว

สิทธิในการกำหนดใจตนเอง

มาตรา 1

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- ให้การยอมรับทางกฎหมายและการเมืองต่อประชาชนพื้นเมืองบนพื้นฐานของการกำหนดอัตลักษณ์ตนเอง (self-identification) (ย่อหน้าที่ 9)
- รับรองสิทธิของประชาชนพื้นเมืองที่จะเป็นเจ้าของ ใช้ ควบคุม และพัฒนาที่ดิน ดินแดนและทรัพยากรที่พวกเขาได้เป็นเจ้าของ ครอบครองมาแต่ดั้งเดิมหรือใช้และได้มา (ย่อหน้าที่ 9)
- ให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 169 ที่เกี่ยวกับประชาชนพื้นเมืองและชนเผ่า
- ดำเนินการขั้นตอนต่างๆ ที่จำเป็นรวมถึงการทบทวนกรอบนโยบายและกฎหมายเพื่อที่จะใช้แนวทางที่ยึดสิทธิมนุษยชนในโครงการพัฒนาของประเทศและจัดตั้งกลไกการมีส่วนร่วมเพื่อประกันไม่ให้เกิดการตัดสินใจที่อาจกระทบการเข้าถึงทรัพยากรโดยปราศจากการปรึกษาหารือบุคคลและชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งที่จะแสวงหาการให้ความยินยอมพร้อมใจล่วงหน้าของพวกเขาก็เป็นไปได้ไปอย่างอิสระ และมีข้อมูล (ย่อหน้าที่ 10)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

ในช่วงที่ไทยยอมรับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประเทศไทยได้ทำถ้อยแถลงตีความเกี่ยวกับมาตรา 1 โดยมีใจความว่า ‘การกำหนดใจตนเอง’ จะไม่ถูกตีความว่าเป็นการให้อำนาจหรือสนับสนุนการกระทำใดๆ ที่แบ่งแยกหรือบั่นทอน บูรณภาพของดินแดนหรือเอกภาพทางการเมืองของรัฐไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน

ผู้อ่านควรพิจารณารายการที่ต้องตรวจสอบเกี่ยวกับมาตรา 1 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่รับรองสิทธิในการกำหนดใจตนเอง

พันธกรณีของรัฐ

มาตรา 2

ความเห็นทั่วไปที่ 3

ความเห็นทั่วไปที่ 9

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- ดำเนินการที่จำเป็นทุกวิถีทางที่จะรับรองให้บทบัญญัติของกติกาฯ มีผลโดยสมบูรณ์ในระบบกฎหมายของประเทศ เป็นต้นว่าโดยผ่านทางศาล (ย่อหน้า 6)
- ให้มีการยอมรับกติกาฯ ไว้ในรัฐธรรมนูญโดยตรงเพื่อให้ผลบังคับใช้โดยศาลได้ (ย่อหน้า 6)
- ดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งทางกฎหมายและอื่นๆ เพื่อดูแลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นสถาบันที่เป็นอิสระอย่างเต็มที่โดยสอดคล้องกับหลักการปารีส และมีทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติการกิจกรรมถึงภารกิจที่เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และการคุ้มครองเหยื่อที่ถูกละเมิดสิทธิดังกล่าว (ย่อหน้า 7)
- จัดตั้งกรอบกำกับดูแลที่ชัดเจนโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะดูแลให้บริษัทต่างๆ ในประเทศไทยหรือมีสำนักงานหลักในเขตอำนาจของประเทศไทยสามารถถูกตรวจสอบเอาผิดได้ในทางกฎหมายในกรณีการละเมิดสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในโครงการที่ดำเนินการในต่างประเทศ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาข้ามพรมแดน (ย่อหน้า 12)
- ออกกฎหมายต่อต้านการเลือกปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงที่ครอบคลุมเหตุต่างๆ ของการเลือกปฏิบัติทั้งหมดที่ระบุในมาตรา 2 ของกติกาฯ (ย่อหน้า 13)
- ดำเนินมาตรการอำนวยความสะดวกให้การให้สัญชาติและการผนวกรวมบุคคลไร้รัฐ เป็นต้นว่าด้วยการแก้ปัญหาช่องว่างที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติสัญชาติ ตลอดจนดูแลให้พวกเขาได้มีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ย่อหน้า 14)
- พิจารณาให้การรับรองอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของบุคคลไร้รัฐ พ.ศ. 2497 (the 1954 Convention relating to the Status of Stateless Persons) และอนุสัญญาว่าด้วยการลดภาวะไร้รัฐ พ.ศ. 2504 (the 1961 Convention on the Reduction of Statelessness) (ย่อหน้า 14)
- ดำเนินมาตรการเพื่อปรับกรอบกฎหมายโดยมุ่งที่จะประกันให้มีการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่ผู้ขอลี้ภัยและผู้ลี้ภัยโดยสอดคล้องกับพันธกรณี

ระหว่างประเทศและการมีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
อย่างเต็มที่ของคนเหล่านั้น (ย่อหน้า 15)

- พิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัย พ.ศ. 2494 (the 1951 Convention relating to the Status of Refugees) และพิธีสาร พ.ศ. 2510 (ย่อหน้า 15)
- ดำเนินมาตรการต่างๆ เป็นต้นว่าการเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค เพื่อดูแลให้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น การเข้าถึงน้ำ อาหาร และความช่วยเหลือทางการแพทย์) ของคนย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยทั้งหมดที่มาทางเรือได้รับการคุ้มครอง และยุติการ 'ผลักดันกลับ' (ย่อหน้า 16)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กลายเป็นจริงโดยรวดเร็วตามลำดับตามที่ระบุในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมหรือไม่? ¹⁶		
2.	มียุทธศาสตร์นโยบายระดับประเทศที่มุ่งเน้นสิ่งต่อไปนี้หรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> • แรงงาน รวมถึงแรงงานในเศรษฐกิจนอกระบบและแรงงานข้ามชาติ? • ประกันสังคม? • ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมพอเพียง? • ความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ? • น้ำที่ปลอดภัยและอยู่ในราคาที่ซื้อหาได้? • สุขภาพ? • การศึกษา รวมถึงระดับมัธยมและสูงขึ้นไป? 		

16

ตรวจสอบมาตรา 7(2), 26(2), 27(2) และ 29(1b) ของรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ 2539

19

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
3.	<p>ยุทธศาสตร์นโยบายดังกล่าวโดยทั่วไปแล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> สะท้อนถึงขั้นตอนต่างๆ ที่รอบคอบ เป็นรูปธรรม และมุ่งเป้า ไปมุ่งสู่การทำให้สิทธินั้นๆ เป็นจริงโดยสมบูรณ์หรือไม่? มีตัวชี้วัดและมาตรวัดที่เหมาะสมหรือไม่? ระบุถึงทรัพยากรที่มีอยู่สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ระบุในนโยบายหรือยุทธศาสตร์ระดับชาตินั้นหรือไม่? ระบุหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินมาตรการที่อยู่ในนโยบายหรือยุทธศาสตร์นั้น และระบุหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจนหรือไม่? จัดตั้งกลไกระดับประเทศในการติดตามดูแลการดำเนินมาตรการตามที่วางแผนไว้ในนโยบายหรือยุทธศาสตร์นั้นหรือไม่? จัดตั้งกลไกเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนา การดำเนินการ และการติดตามดูแลนโยบายหรือยุทธศาสตร์นั้นหรือไม่? 		
4.	<p>รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิในการได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁷ ในกรณีที่รัฐล้มเหลวในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ศาลยอมรับให้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่สามารถพิจารณาตัดสินในศาลได้หรือไม่? 		
5.	<p>สถาบันสิทธิมนุษยชนของประเทศอย่างเช่นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติในการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมหรือไม่?</p>		

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระบุในความเห็นทั่วไปที่ 9 ว่าสิทธิในการได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพไม่จำเป็นต้องได้รับการตีความว่าต้องเป็นการเยียวยาโดยกระบวนการยุติธรรมเสมอไป การเยียวยาในทางปกครองก็มีความเหมาะสมเพียงพอเช่นกันหากทำให้คนที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐมีความคาดหวังที่ขอบรรณบนพื้นฐานของหลักการความสุจริตใจ ว่าเจ้าหน้าที่ปกครองทั้งหมดจะคำนึงถึงข้อกำหนดของกติกาฯ ในการตัดสินใจของพวกเขา คณะกรรมการฯ ได้ระบุว่าการเยียวยาในทางปกครองใดๆ ควรสามารถเข้าถึงได้ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง สมควรแก่เวลาและมีประสิทธิผล นอกจากนี้สิทธิสูงสุดในการอุทธรณ์ทางตุลาการที่เกิดจากกระบวนการทางการปกครองประเภทนี้จะต้องถูกพิจารณาว่าเหมาะสมด้วย

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
6.	รัฐธรรมนูญรับรองว่าบุคคลทุกคน: <ul style="list-style-type: none"> • มีสิทธิในความเสมอภาคตามกฎหมาย? และ • ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายโดยเท่าเทียม? 		

มาตรา 3

ความเห็นทั่วไปที่ 16

ความเห็นทั่วไปที่ 20

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- ดำเนินมาตรการขจัดทัศนคติเหมารวมเกี่ยวกับบทบาททางเพศสภาพ และประกันการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยหญิงและชายอย่างเท่าเทียมกัน (ย่อหน้า 18)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

ผู้อ่านควรพิจารณารายการที่ต้องตรวจสอบเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญ/กฎหมายกำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดการเลือกปฏิบัติทางเพศ/เพศสภาพหรือไม่?		

สิทธิในการทำงานและสิทธิในการมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและน่าพอใจ

มาตรา 6

ความเห็นทั่วไปที่ 18 เกี่ยวกับมาตรา 6

มาตรา 7

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- ดำเนินมาตรการทุกอย่างที่จำเป็นเพื่อลดสัดส่วนของเศรษฐกิจนอกระบบลงอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเพิ่มโอกาสการจ้างงานในตลาดแรงงานในระบบ (ย่อหน้า 19)
- ดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อดูแลให้แรงงานทุกคนรวมถึงแรงงานรับจ้างช่วง คนทำงานบ้าน และแรงงานในเศรษฐกิจนอกระบบ ได้ใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างเต็มที่ (ย่อหน้า 19)
- ดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อดูแลให้แรงงานทุกคนได้รับค่าแรงขั้นต่ำที่ทำให้พวกเขาสามารถมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับตนเองและครอบครัว ...และดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อขจัดช่องว่างของค่าแรงที่คงอยู่มานานระหว่างหญิงและชาย (ย่อหน้า 22)
- ดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างมาตรการในการจัดการบังคับใช้แรงงาน เป็นต้นว่าด้วยการเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานผู้ตรวจแรงงานเพื่อติดตามตรวจสอบสภาพการทำงานบนเรือประมงอย่างเป็นประจำ (ย่อหน้า 20)
- พิจารณาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 188 พ.ศ. 2550 เกี่ยวกับการทำงานในภาคประมง (ย่อหน้า 20)
- ดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อดูแลให้นายจ้างที่ถูกพบว่าละเมิดสิทธิแรงงานได้รับการดำเนินคดี และหากถูกตัดสินว่าผิด ก็ต้องได้รับการลงโทษอย่างสมน้ำสมเนื้อและมีประสิทธิภาพ (ย่อหน้า 20)
- ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อดูแลให้แรงงานข้ามชาติทุกคนไม่ว่าจะมีสถานะทางกฎหมายอย่างไรได้รับการคุ้มครองด้านแรงงานและสังคม และสามารถเข้าถึงระบบยุติธรรมในกรณีถูกละเมิดสิทธิ (ย่อหน้า 21)
- พิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติทุกคนและครอบครัวของพวกเขา (ย่อหน้า 21)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

ลักษณะสำคัญของสิทธิในการทำงานและสิทธิในการมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและน่าพอใจ

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อธิบายในความเห็นทั่วไปที่ 18 ว่ามาตรา 6 ของกติกาฯ นิยามสิทธิในการทำงานในลักษณะทั่วไปและไม่ได้มีการยกตัวอย่างจนครอบคลุมหมดสิ้น ดังนั้นจึงรวมถึงการทำงานทุกรูปแบบอย่างเช่น งานอิสระหรืองานรับจ้าง

คณะกรรมการฯ อธิบายว่ารัฐมีพันธกรณีหลักเกี่ยวกับสิทธิในการทำงานดังนี้

1. จัดการดูแลให้มีสิทธิในการเข้าถึงการจ้างงานโดยเฉพาะบุคคลและกลุ่มที่ด้อยโอกาสและอยู่ชายขอบเพื่อจะได้มีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี
2. หลีกเลี่ยงมาตรการใดๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเลือกปฏิบัติและการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมต่อบุคคลและกลุ่มด้อยโอกาสและอยู่ชายขอบในภาคเอกชนและภาครัฐ
3. หลีกเลี่ยงมาตรการใดๆ ที่ส่งผลให้เกิดการบั่นทอนกลไกการคุ้มครองบุคคลและกลุ่มด้อยโอกาสและอยู่ชายขอบ
4. รับและดำเนินยุทธศาสตร์การจ้างงานและแผนปฏิบัติการระดับประเทศบนพื้นฐานของและสนองต่อข้อกังวลของแรงงานทุกคน โดยอาศัยกระบวนการที่โปร่งใสที่มีการมีส่วนร่วมจากองค์กรนายจ้างและลูกจ้าง ยุทธศาสตร์การจ้างงานและแผนปฏิบัติการดังกล่าวควรมุ่งเป้าไปที่บุคคลและกลุ่มด้อยโอกาสและอยู่ชายขอบเป็นการเฉพาะ และมีตัวชี้วัดและมาตรวัดเพื่อที่จะวัดความคืบหน้าเกี่ยวกับสิทธิในการทำงานและมีการพิจารณาทบทวนเป็นระยะๆ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
สิทธิในการทำงาน			
1.	รัฐธรรมนูญรับรองให้พลเมืองมีสิทธิเลือกธุรกิจ การงาน หรืออาชีพของตนอย่างเสรีหรือไม่?		
2.	รัฐธรรมนูญรับรองว่าพลเมืองทุกคนย่อมมีโอกาสเท่าเทียมกันในเรื่องเกี่ยวกับการจ้างงานหรือการบรรจุเข้ารับราชการหรือไม่? <ul style="list-style-type: none"> • รัฐธรรมนูญห้ามการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงและการคงรักษาการจ้างงานบนฐานของเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่นใด กำเนิดทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน สถานะทางการเมือง สังคมหรือ 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	อื่นใดหรือไม่?		
3.	<p>นโยบายหรือยุทธศาสตร์ด้านแรงงานของประเทศที่อ้างถึงในรายการที่ต้องตรวจสอบเกี่ยวกับมาตรา 2 มีมาตรการที่จะ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต่อด้านการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงการจ้างงานและในสถานที่ทำงานหรือไม่? • ส่งเสริมโอกาสที่เท่าเทียมในการจ้างงานด้วยการจัดให้มีโอกาสในการฝึกอบรมทางเทคนิคและอาชีพอย่างเหมาะสมพอเพียง โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิง คนพิการ และกลุ่มชายขอบหรือไม่? • ส่งเสริมโอกาสในการจ้างงานตนเองหรือไม่? • ส่งเสริมโอกาสในการจ้างงานสำหรับผู้พิการหรือไม่? • ส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติและสมาชิกในครอบครัวของพวกเขาหรือไม่? 		
4.	<p>มีกฎหมายที่</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดให้มีการจัดตั้งบริการการจ้างงาน (รัฐหรือเอกชน) ในระดับประเทศหรือท้องถิ่นหรือไม่? • จัดให้มีโครงการรองรับทางสังคมในกรณีสูญเสียการจ้างงานหรือไม่? 		
5.	<p>มีกฎหมายที่ห้ามการบังคับใช้แรงงานหรือการเกณฑ์แรงงานหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • นิยามของ ‘แรงงานบังคับหรือแรงงานเกณฑ์’ รวมถึงทาสหนีด้วยหรือไม่? 		
6.	<p>มีกฎหมายที่ห้ามการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการบังคับใช้แรงงานเด็กหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายของประเทศกำหนดเกณฑ์อายุทำงานของเด็กหรือไม่? • เกณฑ์อายุดังกล่าวสอดคล้องกับข้อตกลงสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหรือไม่? 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
สิทธิในการมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรมและน่าพอใจ			
7.	<p>มีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของแรงงานหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายดังกล่าวให้การคุ้มครองแก่กลุ่มคนต่อไปนี้หรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> ✓ แรงงานในระบบ? ✓ แรงงานนอกระบบ? ✓ แรงงานข้ามชาติ? 		
8.	<p>โดยสอดคล้องตามมาตรฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ในขั้นต่ำสุดแล้วกฎหมายดังกล่าวได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ก่อให้เกิดสิทธิในค่าแรงขั้นต่ำหรือไม่?¹⁸ • กำหนดมาตรฐานชั่วโมงการทำงานสูงสุดในหนึ่งวันหรือไม่? • กำหนดสิทธิในค่าจ้างที่เท่าเทียมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกันหรือไม่? • กำหนดมาตรฐานในการประกันสุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงานหรือไม่? • ก่อให้เกิดกลไกที่จะดูแลให้มีการคุ้มครองจากการถูกคุกคามทางเพศในที่ทำงานหรือไม่? • กำหนดมาตรฐานสำหรับการคุ้มครองสุขภาพของผู้หญิงมีครรภ์หรือไม่? • จัดให้มีการลาพักเพื่อดูแลบุตรหรือไม่? • กำหนดมาตรฐานสำหรับการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดูแลเด็กอย่างเหมาะสมเพียงพอหรือไม่? • ก่อให้เกิดกลไกที่จะประกันการคุ้มครองลูกจ้างจากการไล่ ออกอย่างไม่เป็นธรรมและไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่? • มีบทบัญญัติให้มีหน่วยงานผู้ตรวจแรงงานที่มีประสิทธิภาพหรือไม่? 		

18

ค่าแรงขั้นต่ำควรมีความ 'เป็นธรรม' และทำให้ครอบครัวสามารถใช้สิทธิในการมีมาตรฐานการครองชีพที่ประกอบด้วยอาหารเครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมพอเพียง ค่าแรงขั้นต่ำจะต้องมีการค้ำึงถึงประเด็นอย่างค่าครองชีพและความจำเป็นต้องการของแรงงานและครอบครัวด้วย, อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ 131 (มาตรา 3 อนุสัญญา กำหนดค่าแรงขั้นต่ำ พ.ศ. 2513)

25

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
การเยียวยา			
9.	รัฐธรรมนูญ/กฎหมายรับรองสิทธิของบุคคลในการเข้าถึงการเยียวยาในระบบยุติธรรมและการเยียวยาอื่นๆ ในกรณีเกิดการละเมิดสิทธิในการทำงานและสิทธิในที่ทำงานหรือไม่?		
10.	รัฐธรรมนูญ/กฎหมายรับประกันการชดเชยที่เหมาะสมเพียงพอหรือไม่? ¹⁹		

19

ตามความเห็นทั่วไปที่ 18 การชดเชยอาจเป็นในรูปแบบของการใช้คืนค่าชดเชยการที่ให้อภัยหรือการประกันว่าจะไม่เกิดซ้ำอีก

สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน

มาตรา 8

- คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย
- ดำเนินขั้นตอนต่างๆ เพื่อดูแลให้ลูกจ้างทั้งหมดในทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีสิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานอย่างเสรี (ย่อหน้า 23)
 - ดำเนินขั้นตอนต่างๆ เพื่อดูแลให้สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานอย่างเสรีครอบคลุมไปถึงคนสัญชาติอื่นด้วย (ย่อหน้า 23)
 - ดำเนินขั้นตอนต่างๆ เพื่อดูแลให้ลูกจ้างภาครัฐที่ไม่ได้ให้บริการจำเป็นพื้นฐานมีสิทธิที่จะนัดหยุดงานโดยสอดคล้องกับกติกา และมาตรฐานองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง (ย่อหน้า 24)
 - พิจารณาให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 เกี่ยวกับเสรีภาพในการสมาคมรวมตัวและการคุ้มครองสิทธิในการจัดตั้ง พ.ศ. 2491 (ย่อหน้า 24)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญรับรองให้ทุกคนมีสิทธิจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเลือกหรือไม่? <ul style="list-style-type: none"> • สิทธินี้ครอบคลุมถึงคนเหล่านี้หรือไม่? <ul style="list-style-type: none"> ✓ แรงงานนอกระบบ? ✓ แรงงานข้ามชาติ? 		
2.	มีกฎหมายที่จำกัดสิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานหรือไม่? <ul style="list-style-type: none"> • การจำกัดดังกล่าวจำเป็นหรือไม่ในสังคมประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์เช่น <ul style="list-style-type: none"> ✓ ความมั่นคงแห่งชาติ หรือ ✓ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม หรือ ✓ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนอื่นๆ 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
3.	<p>มีกฎหมายที่กำกับดูแลสภาพแรงงานหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายดังกล่าวคุ้มครองสิทธิของแรงงานในการรวมตัวเจรจาต่อรองหรือไม่? • กฎหมายดังกล่าวที่กำกับดูแลสภาพและการรวมตัวเจรจาต่อรองสอดคล้องกับมาตรฐานต่างๆ ที่กำหนดโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศหรือไม่? 		

สิทธิในการประกันสังคม

มาตรา 9

ความเห็นทั่วไปที่ 19

ลักษณะที่สำคัญของสิทธิในการประกันสังคม

องค์ประกอบหลักของแนวทางด้านสิทธิในเรื่องการประกันสังคมคือ²⁰

- ความครอบคลุม - จุดมุ่งหมายควรเป็นเพื่อจัดให้มีการครอบคลุมเหตุการณ์ความไม่แน่นอนและสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่คุกคามความสามารถในการหารายได้ของบุคคลและความสามารถที่จะรักษามาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสมพอเพียง
- ความถ้วนหน้า - ทุกคนที่ต้องการการประกันสังคมควรสามารถเข้าถึงได้
- ความเหมาะสมเพียงพอ - ระดับของสิทธิประโยชน์ที่มีให้ควรเหมาะสมเพียงพอ
- ความเคารพในความเท่าเทียม - แผนการประกันสังคมไม่ควรเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมไม่ว่าต่อบุคคลใดบนฐานของเชื้อชาติ เพศ ความเป็นหญิงชาย เพศสภาพ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง กำเนิดทางชาติหรือสังคม หรือสถานะอื่นใด
- ความเคารพในความเท่าเทียมในขั้นตอนการปฏิบัติ - กฎเกณฑ์และขั้นตอนปฏิบัติที่กำกับพิจารณาคุณสมบัติของแผนการประกันสังคมและการยกเลิกสิทธิประโยชน์จะต้องมีเหตุผลและเป็นธรรม

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อธิบายในความเห็นทั่วไปที่ 19 ว่าสิทธิในการประกันสังคมทำให้จำเป็นต้องมีการจัดตั้งระบบ (ไม่ว่าจะประกอบด้วยแผนการเดียวหรือหลายแผนการก็ตาม) ที่ให้สิทธิประโยชน์หรือโครงข่ายรองรับสำหรับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนทางสังคม ระบบดังกล่าวควรได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายภายในประเทศ และกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีกลไกสำหรับการบริหารจัดการและกำกับดูแลระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญ/กฎหมายรับรองสิทธิของทุกคนในการประกันสังคม รวมถึงการมาตรการประกันภัยของรัฐหรือไม่		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
2.	<p>มีกฎหมายที่ครอบคลุมความเสี่ยงทางสังคมและเหตุการณ์ไม่แน่นอนอย่างเช่นโครงการต่างๆ ดังต่อไปนี้หรือไม่¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประกันการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่เหมาะสมพอเพียงสำหรับทุกคน?²² • ประกันสิทธิประโยชน์ให้กับคนชราโดยเริ่มจากอายุที่กำหนดโดยกฎหมายของประเทศ?²³ • ประกันสิทธิประโยชน์ที่เป็นเงินสดให้กับผู้ที่ไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยเพื่อครอบคลุมช่วงเวลาสูญเสียรายได้? • ประกันสิทธิประโยชน์เพื่อครอบคลุมการสูญเสียหรือการขาดรายได้เนื่องจากไม่สามารถหาหรือรักษางานที่เหมาะสมไว้ได้ • ประกันการคุ้มครองแรงงานที่บาดเจ็บในระหว่างการจ้างงานหรือการทำงานที่มีผลผลิตอื่น ๆ²⁴ • อนุญาตให้คนเป็นแม่สามารถลางานโดยได้รับค่าจ้างหรือ 		

21

คู่มือสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศเรื่องการประกันสังคม (มาตรฐานขั้นต่ำ) พ.ศ. 2495 (ลำดับที่ 102) อนุสัญญา¹ ครอบคลุมการประกันสังคมแก่ประเภทอย่างเช่นการรักษาพยาบาลสิทธิประโยชน์ยามเจ็บป่วยสิทธิประโยชน์ว่างงานสิทธิประโยชน์สำหรับคนชราสิทธิประโยชน์ยามบาดเจ็บจากการทำงานสิทธิประโยชน์ของครอบครัวสิทธิประโยชน์ในการเลี้ยงดูบุตรสิทธิประโยชน์ยาม พักการไม่สามารถทำงานได้ และสิทธิประโยชน์ของสมาชิกครอบครัวที่ยังมีชีวิตอยู่

22

การครอบคลุมจะต้องรวมถึงอาการเจ็บป่วยทุกอย่างไม่ว่าจะมีสาเหตุจากอะไร และการตั้งครุฑและการคลอดบุตรและผลต่างๆที่เกิดขึ้นตามการรักษาพยาบาลทั่วไปและการให้การรักษาในทางปฏิบัติรวมถึงการเข้าโรงพยาบาลความเห็นทั่วไปที่ 14 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

23

รัฐควรถูกกำหนดอายุเกษียณที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศ ความเห็นทั่วไปที่ 19 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

24

ระบบประกันสังคมควรครอบคลุมค่าใช้จ่ายและการสูญเสียรายได้จากการบาดเจ็บหรืออาการเจ็บป่วยและการสูญเสียการเลี้ยงดูสำหรับคู่ครองหรือผู้พึ่งพิงที่เป็นผลจากการเสียชีวิตของคนหาเลี้ยงครอบครัวความเห็นทั่วไปที่ 19 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม , คู่มือสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศลำดับที่ 121 (พ.ศ. 2507) ว่าด้วยผลประโยชน์ด้านการบาดเจ็บจากการจ้างงาน

30

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<p>สิทธิประโยชน์จากประกันสังคมที่เหมาะสมเพียงพอ?²⁵</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้การสนับสนุนรายได้ที่เหมาะสมเพียงพอแก่ผู้พิการ? • ให้การสนับสนุนแก่สมาชิกครอบครัวที่ยังมีชีวิตอยู่และลูกกำพร้าของผู้เสียชีวิตที่เป็นคนหาเลี้ยงหลักที่มีการประกันสังคมหรือมีสิทธิในบำนาญ? 		

สิทธิในการคุ้มครองครอบครัว

มาตรา 10

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- บังคับใช้กฎหมายที่ห้ามการใช้แรงงานเด็กให้มีประสิทธิภาพ และเอาผิดกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และดำเนินการระบบตรวจสอบแรงงานเพื่อติดตามตรวจสอบการใช้แรงงานเด็ก (ย่อหน้า 25)
- ต่อต้านการทรมานที่เกี่ยวทางเพศกับเด็ก เป็นต้นว่าด้วยการจัดตั้งและดำเนินการรณรงค์การกำกับดูแลที่ครอบคลุมและเสริมสร้างความร่วมมือและการรณรงค์กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเกี่ยวกับผลที่เลวร้ายของการทรมานที่เกี่ยวทางเพศกับเด็ก (ย่อหน้า 25)
- เพิ่มความพยายามในการป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์รวมถึงผู้หญิงและเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ทางเพศและการบังคับใช้แรงงาน เป็นต้นว่าด้วยการจัดการให้มีการฝึกอบรมที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมโดยมุ่งที่จะปรับปรุงการระบุตัวผู้เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์แต่เนิ่นๆ (ย่อหน้า 25)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	<p>บุคคลทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมในการเลือกคู่ครองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายในประเทศไทยให้คำนิยามคำว่าครอบครัวหรือไม่? คำนิยามนั้นรวมถึงความสัมพันธ์เพศเดียวกันหรือไม่? 		

25

ดูเพิ่มเติม อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ลำดับที่ 183 (พ.ศ. 2543) ว่าด้วยการคุ้มครองการตั้งครรภ์และคลอดบุตร

31

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
2.	<p>มีกฎหมายให้การคุ้มครองจากความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่?</p> <p>กฎหมายดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ จัดตั้งกลไกที่จะดูแลให้เหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวได้มีการเข้าถึงที่พักพิงที่ปลอดภัยหรือไม่? ✓ มีการเยียวยาและชดเชยสำหรับความเสียหายทางกาย จิตใจ และอารมณ์ ที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่? 		

สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสมเพียงพอ

มาตรา 11

สิทธิในการมีที่พักพิงที่เหมาะสมเพียงพอ: ความเห็นทั่วไปที่ 4 และความเห็นทั่วไปที่ 7

สิทธิในการมีอาหารที่เหมาะสมเพียงพอ: ความเห็นทั่วไปที่ 12

สิทธิในการมีน้ำ: ความเห็นทั่วไปที่ 15

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- ขจัดอุปสรรคทั้งหมดที่ขัดขวางการใช้สิทธิของบุคคลและชุมชนที่มีมาแต่เดิมของชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ในที่ดินบรรพบุรุษให้ได้โดยมีประสิทธิภาพ และดำเนินมาตรการเพื่อรับรองสิทธิในการถือครองที่ดินโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติเพื่อประกันการเข้าถึงที่ดินและที่พักพิงที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับทุกคน (ย่อหน้า 10)
- จัดการดูแลให้การบังคับไล่รื้อจะถูกใช้ก็ต่อเมื่อเป็นมาตรการสุดท้ายแล้วเท่านั้น และบุคคลที่ถูกขับไล่จะได้รับค่าชดเชยและ/หรือการโยกย้ายที่เหมาะสมเพียงพอ ตามความเห็นทั่วไปที่ 4 และ 7 (ย่อหน้า 10 และ 27)
- ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหานักโทษล้นเกินคุกโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการหาทางเลือกอื่นที่ไม่ใช่การพิพากษาโทษจำคุก (ย่อหน้า 28)
- จัดการดูแลให้ผู้ขอลี้ภัย ผู้ลี้ภัย และแรงงานข้ามชาติ ถูกควบคุมตัวเมื่อจำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้นและจำกัดระยะเวลาการควบคุมตัวให้สั้นที่สุด (ย่อหน้า 28)
- จัดการดูแลให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมเพียงพอในสถานที่คุมขัง จัดให้มีการเข้าถึงการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมเพียงพอรวมถึงสุขภาพด้านการเจริญพันธุ์และทางเพศ และต่อต้านภาวะทุพโภชนาการด้วยการเพิ่มทรัพยากรที่

จัดสรรมาเพื่อการนี้ เป็นต้นว่าด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ (ย่อหน้า 28)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

ลักษณะสำคัญของสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสมเพียงพอ

สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสมเพียงพอประกอบด้วยสิทธิในการมีที่พักพิงที่เหมาะสมเพียงพอ สิทธิในการมีอาหารที่เหมาะสมเพียงพอ สิทธิในน้ำ สิทธิแต่ละอย่างจะถูกกล่าวถึงแยกกันไป

สิทธิในการมีที่พักพิงที่เหมาะสมเพียงพอ

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อธิบายในความเห็นทั่วไปที่ 4 ว่าสิทธิในการมีที่พักพิงที่เหมาะสมเพียงพอประกอบด้วยเสรีภาพและการมีสิทธิโดยชอบธรรมต่างๆ

เสรีภาพประกอบด้วย

- การคุ้มครองจากการถูกบังคับขับไล่และการทำลายและรื้อถอนบ้านของตนโดยอำเภอใจ
- สิทธิที่จะปลอดภัยจากการแทรกแซงโดยอำเภอใจกับบ้าน ความเป็นส่วนตัว และครอบครัวของตน และ
- สิทธิในการเลือกที่อยู่อาศัยของตน การเลือกทำเลที่ตั้งและเสรีภาพในการเดินทางเคลื่อนไหว

การมีสิทธิโดยชอบธรรมประกอบด้วย

- ความมั่นคงทางกฎหมายของสิทธิครอบครอง
- การชดเชยบ้าน ที่ดิน และทรัพย์สิน
- การเข้าถึงที่พักอาศัยที่เหมาะสมพอเพียงอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ
- การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับที่พักอาศัยในระดับประเทศและชุมชน

คณะกรรมการฯ อธิบายต่อไปว่าที่พักอาศัยที่มีความเหมาะสมเพียงพอ จะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ความมั่นคงทางกฎหมายของการถือสิทธิครอบครอง ทุกคนควรมีความมั่นคงในการครอบครองในระดับหนึ่งที่รับรองการคุ้มครองทางกฎหมายจากการถูกบังคับขับไล่ การข่มเหง และการคุกคามอื่นๆ รัฐภาคีซึ่งต้องปรึกษาหารืออย่างแท้จริงกับคนและกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบควรดำเนินมาตรการโดยทันทีที่มุ่งจะมอบความมั่นคงทางกฎหมายในการครอบครองให้กับบุคคลและครอบครัวเหล่านั้นที่ขาดการคุ้มครอง คณะกรรมการฯ

ระบุในความเห็นทั่วไปที่ 4 ว่าการครอบครองสามารถมีได้หลายรูปแบบอย่างเช่น บ้านเช่า (รัฐและเอกชน) การเช่าที่พักอาศัยแบบสหกรณ์ การถือครองเป็นเจ้าของ ที่พัก จุกเงิน และการจัดการเรื่องการอยู่อาศัยและการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินอย่างไม่เป็นทางการ

- การมีอยู่ ของบริการ วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างเช่น น้ำดื่มที่ปลอดภัย สุขาภิบาลที่เหมาะสมเพียงพอ ฯลฯ
- การสามารถซื้อหาได้ ค่าใช้จ่ายของบุคคลหรือครัวเรือนที่เกี่ยวกับที่พักอาศัยควรอยู่ในระดับที่ไม่กระทบหรือลดทอนการได้มาซึ่งหรือการสนองความจำเป็นพื้นฐานอื่นๆ รัฐภาคีควรจัดการอุดหนุนเรื่องที่พักอาศัยให้กับคนที่ไม่สามารถมีที่พักอาศัยในราคาที่เหมาะสมได้และจัดสินเชื่อสำหรับที่พักอาศัยในรูปแบบและระดับต่างๆ ที่สะท้อนความจำเป็นสำหรับที่พักอาศัยอย่างเหมาะสมเพียงพอ
- การสามารถพักอาศัยได้ อย่างเช่น การรับรองความปลอดภัยทางกายภาพ ขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมเพียงพอ และการคุ้มครองจากภัยธรรมชาติ
- การเข้าถึงได้ ที่พักอาศัยที่เหมาะสมเพียงพอจะต้องเป็นที่เข้าถึงได้สำหรับคนที่มีสิทธิกลุ่มคนด้อยโอกาสจะต้องมีการเข้าถึงทรัพยากรด้านที่พักอาศัยที่เหมาะสมเพียงพอได้อย่างเต็มที่และยั่งยืนสำหรับ การเพิ่มการเข้าถึงที่ดินโดยคนไร้ที่ดินหรือคนจนควรเป็นเป้าหมายทางนโยบายหลัก
- ทำเล ที่พักอาศัยที่เหมาะสมเพียงพอจะต้องอยู่ในทำเลที่เอื้อต่อการเข้าถึงทางเลือกในการทำงาน บริการรักษาพยาบาล โรงเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกทางสังคมอื่นๆ
- ความเหมาะสมพอเพียงทางวัฒนธรรม ลักษณะของที่พักอาศัย วัสดุก่อสร้างที่ใช้ และนโยบายที่สนับสนุนสิ่งเหล่านี้จะต้องเอื้ออำนวยการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของที่พักอาศัย

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิในการเข้าถึงที่พักอาศัยที่เหมาะสมเพียงพอหรือไม่?		
2.	มีกฎหมายที่กำกับดูแล <ul style="list-style-type: none"> • การเช่าจากรัฐ (การเช่าที่ดินหรือที่พักอาศัยของรัฐ) หรือไม่? • การเช่าจากเอกชน (การเช่าที่ดินหรือที่พักอาศัยของเอกชน) หรือไม่? 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
3.	<p>มีกฎหมายที่ป้องกันการขับไล่โดยอำเภอใจต่อคนที่อาศัยอยู่ใน²⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> • ชุมชนแออัด/สลัมที่พักที่ไม่เป็นทางการหรือไม่? • ป่าอุทยานแห่งชาติป่าสงวน ฯลฯ หรือไม่? • ที่ดินถือครองหรือที่ใช้ตามประเพณีหรือไม่? • ที่ดินหรือที่พักอาศัยอื่นใดหรือไม่? 		
4.	<p>กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ก่อนที่จะตัดสินใจขับไล่ เจ้าหน้าที่จะต้องมีการปรึกษาหารืออย่างแท้จริงกับผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือไม่? • ต้องมีการแจ้งเตือนอย่างเหมาะสมและมีเหตุผลแก่ผู้ได้รับผลกระทบทุกคนก่อนวันกำหนดการขับไล่หรือไม่? • ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอขับไล่และ (ในกรณีที่เป็นไปได้) วัตถุประสงค์อื่นที่ที่ดินหรือที่พักอาศัยนั้นจะถูกนำไปใช้ ควรได้รับการเผยแพร่ในเวลาที่เหมาะสมแก่ผู้ได้รับผลกระทบทุกคนหรือไม่? • เจ้าหน้าที่รัฐหรือตัวแทนจะต้องปรากฏอยู่ในขณะทำการขับไล่ โดยเฉพาะในกรณีที่มีคนหลายกลุ่มเกี่ยวข้องหรือไม่? • บุคคลทุกคนที่ดำเนินการขับไล่ควรสามารถระบุตัวตนได้หรือไม่? และ • การขับไล่ไม่ควรดำเนินการในช่วงที่มีสภาพอากาศเลวร้ายหรือในเวลากลางคืนเว้นเสียแต่ว่าผู้ได้รับผลกระทบจะยินยอมหรือไม่? 		
5.	<p>กฎหมายจัดให้มีการเยียวยาทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพต่อคำสั่งขับไล่หรือไม่?</p> <p>การเยียวยาดังกล่าวมีบทบัญญัติสำหรับการ²⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ อุทธรณ์ทางกฎหมายที่มุ่งป้องกันการขับไล่หรือการรื้อถอนตามแผนโดยอาศัยการออกคำสั่งห้าม 		

26

ในความเห็นทั่วไปที่ 7 ย่อหน้า 4 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้นิยามการบังคับขับไล่ว่าเป็น การย้ายบุคคล ครอบครัวและ/หรือชุมชนออกจากบ้านและ/หรือที่ดินที่พวกเขาครอบครองไปอย่างถาวรหรือชั่วคราว อย่าง บังคับขึ้นใจ โดยปราศจากการจัดให้มีและการเข้าถึงการคุ้มครองทางกฎหมายหรืออื่นใดในรูปแบบที่เหมาะสม

27

ความเห็นทั่วไปที่ 4 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ย่อหน้า 17

35

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<p>ของศาลหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ เรียกร้องค่าชดเชยหลังจากการขับไล่อย่างผิดกฎหมายหรือไม่? ✓ ร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายที่ดำเนินการหรือสนับสนุนโดยเจ้าของที่ดินหรือที่พักอาศัย (ไม่ว่าจะเป็นรัฐหรือเอกชน) ที่เกี่ยวกับระดับค่าเช่า การดูแลรักษาที่พักอาศัย และการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติหรืออื่นใดหรือไม่? ✓ ร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใดในการจัดสรรและการจัดให้มีการเข้าถึงที่พักอาศัยหรือไม่? และ ✓ ร้องเรียนเกี่ยวกับเจ้าของที่ดินในเรื่องสภาพที่พักอาศัยที่ไม่ถูกสุขลักษณะหรือไม่เหมาะสมหรือไม่? 		
6.	<p>กฎหมายกำหนดโอกาสที่เท่าเทียมสำหรับผู้หญิงที่จะเป็นเจ้าของ²⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> • ที่ดินหรือไม่? • ทรัพย์สินหรือไม่? 		
7.	<p>มีกฎหมายที่กำกับควบคุมเอกชนที่จัดหาน้ำ สุขาภิบาล ไฟฟ้า และบริการพื้นฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับที่พักอาศัยหรือไม่?²⁹</p> <p>กฎหมายกำกับควบคุมดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่?</p>		

28

การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในด้านที่พักอาศัยอาจมีสาเหตุมาจากกฎหมายที่เลือกปฏิบัติกฎหมายที่ไม่แยกแยะเรื่อง เพศสภาพ และนโยบายที่ไม่คำนึงถึงสภาพเงื่อนไขพิเศษของผู้หญิง (อย่างเช่น ความเสี่ยงเปราะบางต่อความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงทางเพศสภาพ) อิทธิพลของกฎหมายและวิถีปฏิบัติตามจารีตที่เลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง

อคติในระบบราชการและระบบยุติธรรม การขาดการเข้าถึงการเยียวยา ข้อมูลหรือกระบวนการตัดสินใจ และการขาดความรู้เรื่องสิทธิ, Fact Sheet No. 21 (เอกสารข้อเท็จจริงลำดับที่ 21), The Right to Adequate Housing (สิทธิในการมีที่พำนักอาศัยที่เพียงพอ), Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (สำนักข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ)

29

ตรวจสอบย่อหน้า 8 ของความเห็นทั่วไปที่ 4

36

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ การมีให้ใช้? ✓ การเข้าถึงได้ (การไม่เลือกปฏิบัติ การเข้าถึงได้ทางกายภาพ การเข้าถึงได้ทางเศรษฐกิจและการเข้าถึงได้ทางข้อมูล)? ✓ การเป็นที่ยอมรับได้? ✓ คุณภาพ? <p>กฎหมายดังกล่าวจัดให้มีกลไกคุ้มครองในกรณีการยกเลิกการให้บริการพื้นฐานนั้นโดยอำเภอใจหรือผิดกฎหมายหรือไม่?</p>		

สิทธิในอาหารที่เหมาะสมเพียงพอ

คณะกรรมการฯ ระบุในความเห็นทั่วไปที่ 12 ว่าสิทธิในอาหารที่เหมาะสมเพียงพอจะสามารถถือได้ว่าเป็นจริงก็ต่อเมื่อทุกคนไม่ว่าจะโดยลำพังหรืออยู่ในชุมชนกับคนอื่น ๆ มีการเข้าถึงทางกายภาพและทางเศรษฐกิจตลอดเวลาสำหรับอาหารที่เหมาะสมเพียงพอหรือวิธีการเพื่อให้ได้อาหารมา องค์ประกอบหลักของสิทธิในอาหารคือ

- การมีอยู่: กำหนดว่าควรมีโอกาสความเป็นไปได้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในการหาเลี้ยงตนเองโดยตรงจากที่ดินที่ให้ผลิตผลและทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ หรือจากระบบการแจกจ่ายแปรรูปและการตลาดที่ใช้การได้ดีที่สามารถนำอาหารจากแหล่งผลิตมายังจุดที่มีความต้องการ
- การเข้าถึงได้: มีนัยว่าควรมีการรับรองการเข้าถึงทางเศรษฐกิจและกายภาพ
 - ✓ การเข้าถึงได้ทางเศรษฐกิจหมายความว่าทุกคนควรสามารถหาซื้ออาหารมาทานอย่างเหมาะสมเพียงพอได้โดยไม่กระทบกับความจำเป็นพื้นฐานอื่นๆ อย่างเช่น ค่าเทอมโรงเรียน ค่ายา หรือค่าเช่า
 - ✓ การเข้าถึงได้ทางกายภาพหมายความว่าอาหารที่เหมาะสมเพียงพอจะต้องเข้าถึงได้สำหรับทุกคน รวมถึงคนที่อยู่ในภาวะเปราะบางทางกายภาพอย่างเช่น ทารก คนชรา และคนพิการ ที่อาจมีความยากลำบากในการหาอาหาร การเข้าถึงอาหารจะต้องได้รับการรับรองสำหรับเหยื่อจากความขัดแย้งที่ใช้อาวุธ คนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และนักโทษ
- ความเหมาะสมเพียงพอ: อาหารจะต้องสนองความต้องการทางโภชนาการของบุคคลปลอดภัยจากสารเป็นอันตราย และเป็นที่ยอมรับได้ในวัฒนธรรมนั้นๆ
 - ✓ ข้อกำหนดเรื่อง 'ความต้องการทางโภชนาการ' หมายความว่า การมีอยู่ของอาหารนั้นจะต้องคำนึงถึงอายุ สภาพความเป็นอยู่ สุขภาพ อาชีพ เพศ ฯลฯ ของบุคคล ดังนั้น อาจต้องมีการดำเนินมาตรการเพื่อรักษา ปรับ หรือสร้างเสริมความหลากหลายทางโภชนาการและแบบแผนการบริโภคและการเลี้ยงดูที่เหมาะสม รวมถึงการให้นมแม่ อาจจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเพื่อประกันว่าการเปลี่ยนแปลงในการมีอยู่และการเข้าถึงอาหารอย่างน้อยต้องไม่ส่งผลกระทบต่อส่วนประกอบและการรับสารอาหารเข้าไปในร่างกาย
 - ✓ ข้อกำหนดที่ให้ 'ปลอดภัยจากสารเป็นอันตราย' หมายความว่า ต้องมีการดำเนินมาตรการเพื่อดูแลความปลอดภัยของอาหารและคุ้มครองจากการปนเปื้อนของอาหารจากการปลอมปนหรือ/และจากสภาพแวดล้อม หรือจากการจัดการที่ไม่เหมาะสมในขั้นตอนต่างๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อาหาร
 - ✓ การยอมรับได้ทางวัฒนธรรมหรือของผู้บริโภคหมายความว่าควรดำเนินมาตรการเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับลักษณะของการจัดหาอาหารที่เข้าถึงได้เพื่อ

พวกเขาจะได้สามารถตัดสินใจเลือกได้อย่างมีข้อมูล นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือใดๆ เกี่ยวกับอาหารควรเป็นที่ยอมรับได้ในทางวัฒนธรรมของผู้รับ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญรับรองให้ทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงอาหารและน้ำที่พอเพียง ปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการหรือไม่?		
2.	ยุทธศาสตร์นโยบายของประเทศเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่อ้างถึงในรายการที่ต้องตรวจสอบมาตรา 2 ³⁰ <ul style="list-style-type: none"> • ครอบคลุมทุกแง่มุมของระบบอาหารหรือไม่ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การแจกจ่าย การตลาดและการบริโภค ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น สุขภาพ น้ำ สุขอนามัย การศึกษา การจ้างงาน ประกันสังคมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร? • ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการป้องกันและจัดการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงอาหารหรือทรัพยากรสำหรับอาหารและความจำเป็นต้องการของกลุ่มประชากรชายขอบหรือไม่? 		
3.	มีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของเกษตรกรรายย่อยหรือเกษตรกรแบบยังชีพและชาวประมงพื้นบ้านหรือไม่?		
4.	มีกฎหมายที่กำหนดแนวทางการได้มาซึ่งที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์หรือไม่? ³¹ แนวทางดังกล่าวมีข้อกำหนดเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ ✓ กระบวนการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม?		

30

ความเห็นทั่วไปที่ 12 คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และ Fact Sheet 34 (เอกสารข้อเท็จจริง 34), The Right to Adequate Food (สิทธิในอาหารที่เพียงพอ), Office of the High Commissioner for Human Rights (สำนักข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ)

31

ดู: Compulsory Acquisition of Land and Compensation (การบังคับยึดที่ดินและการจ่ายค่าชดเชย); Land Tenure Studies (การศึกษากฎสิทธิที่ดิน), Food and Agricultural Organization of the United Nations (องค์การอาหารและเกษตรกรรมแห่งสหประชาชาติ), 2008

39

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ วิธีทางที่ถูกต้องแห่งกฎหมาย? ✓ การประเมินราคาและการยื่นคำร้อง? ✓ การจ่ายค่าชดเชย? ✓ การอุทธรณ์และการชดเชย? 		
5.	<p>มีกฎหมายที่จัดตั้งกลไกคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนจากการละเมิดโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ธุรกิจการเกษตรขนาดใหญ่หรือไม่? • อุตสาหกรรมเหมืองแร่หรือไม่? • โครงการพัฒนาหรือไม่? • เกษตรพันธสัญญาหรือไม่? • เรือประมงขนาดใหญ่/เรืออวนลากหรือไม่? 		
6.	<p>ในกรณีของนโยบายการค้าและการลงทุนที่รัฐกำลังมีการเจรจาที่อาจมีผลกระทบต่อการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของประชาชน มีกฎหมายที่กำหนดกลไกการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่?</p>		
7.	<p>มีกฎหมายที่รับรองให้ทุกคนมีการเข้าถึงตลาดโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • มีกฎหมายที่ส่งเสริมการพัฒนาตลาดขนาดเล็กระดับท้องถิ่นและภูมิภาคและการค้าชายแดนเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่ชนบทและเมืองที่ยากจนหรือไม่? 		
8.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดให้มีการจัดตั้งและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบการตลาด การจัดเก็บ การขนส่ง การสื่อสาร และการกระจายสินค้าภายในประเทศเพื่อสร้างความ</p>		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	มีน้คงทางอาหารหรือไม่?		
9.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดกลไกคุ้มครองจากการปฏิบัติที่ฉ้อฉลในตลาดสำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ผู้บริโภคอาหารหรือไม่? ✓ ผู้ผลิตอาหารหรือไม่? <p>กฎหมายดังกล่าวกำหนดกลไกกำกับดูแลที่เหมาะสมหรือไม่?</p>		
10.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดกลไกคุ้มครองผู้บริโภคจากอาหารที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายดังกล่าวกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> ✓ การติดฉลากผลิตภัณฑ์หรือไม่? ✓ การติดฉลากทางสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่? • กฎหมายดังกล่าวกำหนดกลไกกำกับดูแลที่เหมาะสมหรือไม่? 		

สิทธิในน้ำ

ความเห็นทั่วไปที่ 15 อธิบายว่าสิทธิของมนุษย์ในน้ำทำให้ทุกคนมีสิทธิที่จะมีน้ำอย่างเพียงพอ ปลอดภัย ยอมรับได้ เข้าถึงได้ทางกายภาพ และมีราคาที่สามารถจ่ายได้เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนตัวและในครัวเรือน สิทธิในน้ำมีทั้งเสรีภาพและการมีสิทธิโดยชอบธรรม

เสรีภาพประกอบด้วยสิทธิในการรักษาการเข้าถึงแหล่งน้ำที่มีอยู่เป็นประจำสำหรับสิทธิในน้ำและสิทธิที่จะปลอดภัยจากการแทรกแซงอย่างเช่นสิทธิที่จะปลอดภัยจากการถูกตัดขาดโดยอำเภอใจจากแหล่งน้ำหรือปลอดภัยจากการปนเปื้อนของแหล่งน้ำ

การมีสิทธิโดยชอบธรรมประกอบด้วยสิทธิในการมีระบบจัดหาและจัดการน้ำที่ให้โอกาสเท่าเทียมกันแก่ประชาชนในการใช้สิทธิในน้ำ

ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติ (Special Rapporteur) ด้านสิทธิมนุษยชนในน้ำดื่มที่สะอาดและสุขอนามัย ในการปฏิบัติภารกิจที่ประเทศไทยในปี 2556 ได้ระบุถึงประชาชนที่อยู่อาศัยในที่พิกังไม่เป็นทางการ ชาวเขา และแรงงานข้ามชาติ ว่าเป็นกลุ่มที่ 'ตกอยู่ในช่องว่างของการคุ้มครองที่เกิดจากโครงสร้างที่เป็นอยู่ของการจัดหาและสุขอนามัยที่ครอบคลุมแก่ประชากรที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น' ผู้รายงานพิเศษฯ ยังตั้งข้อสังเกตอีกด้วยว่ามีความไม่เชื่อมต่อกันระหว่างกฎหมาย ข้อบังคับและเทศบัญญัติ กับการดำเนินการจริง³²

ผู้รายงานพิเศษฯ เสนอแนะให้

1. ดำเนินมาตรการที่เฉพาะ โดยตรง และมุ่งเป้า เพื่อให้ขยายครอบคลุมไปยังกลุ่มด้อยโอกาสในสังคม
2. กำหนดมาตรการตรวจสอบเอาผิดที่เข้มแข็งเพื่อดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับอย่างเต็มที่ของทุกฝ่ายรวมถึงภาคเอกชน
3. จัดตั้งผู้กำกับดูแลอิสระที่สามารถดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างอิสระ ดูแลให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและลงโทษในกรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ
4. เสริมสร้างบทบาทควบคุมดูแลของรัฐบาลส่วนกลาง
5. ดำเนินการส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านสุขอนามัยและสุขาภิบาลที่ดี

32

เอกสารเผยแพร่ต่อสื่อมวลชนของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วย สิทธิมนุษยชนในน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสุขอนามัย, นส.คาทารินาเดออัลบูเคอร์คี ภารกิจในประเทศไทยวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 http://sr-watersanitation.ohchr.org/en/presstatement_thailand2.html

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	รัฐธรรมนูญยอมรับสิทธิของทุกคนในการเข้าถึงแหล่งน้ำที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถหาได้สำหรับการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนและส่วนตัวหรือไม่?		
2.	มีกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานและกลไกที่ให้ความคุ้มครองจาก <ul style="list-style-type: none"> • มลภาวะของแหล่งน้ำหรือไม่? • การขุดเจาะน้ำบาดาลโดยอำเภอใจหรือไม่? 		

สิทธิในมาตรฐานสูงสุดที่บรรลุได้ของสุขภาพทางกายและจิตใจ

มาตรา 12

ความเห็นทั่วไปที่ 14

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- เพิ่มความพยายามในการจัดการอุปสรรคที่มีอยู่ในการเข้าถึงระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคคลและกลุ่มคนด้อยโอกาสและชายขอบ และดูแลให้การรักษายาบาลมีคุณภาพดี (ย่อหน้า 29)
- ดำเนินมาตรการป้องกันเพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑของวัยรุ่นในอัตราสูงและการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย เสริมสร้างแผนงานให้การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมกับวัยสำหรับทั้งเด็กชายและเด็กหญิง และดูแลให้มีบริการด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ที่เข้าถึงได้ มีอยู่ และมีราคาที่ไม่แพง (ย่อหน้า 30)
- ดำเนินการกำกับดูแลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างครอบคลุมรอบด้านและดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันผลร้ายที่จะมีต่อสุขภาพของประชากร (ย่อหน้า 31)
- ใช้แนวทางที่ยึดหลักสิทธิมนุษยชนและมีหลักฐานประกอบในการจัดการปัญหาการติดยาเสพติดซึ่งควรรวมถึงมาตรการป้องกัน โครงการลดอันตราย (harm-reduction) และการจัดให้มีการรักษายาบาลที่เหมาะสม การสนับสนุนและการฟื้นฟูทางจิตวิทยา (ย่อหน้า 32)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558
เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

ลักษณะสำคัญของสิทธิในสุขภาพ

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อธิบายในความเห็นทั่วไปที่ 14 ว่า สิทธิในสุขภาพประกอบด้วยทั้งเสรีภาพและการมีสิทธิโดยชอบธรรม

เสรีภาพประกอบด้วยสิทธิในการควบคุมสุขภาพและร่างกายของตนรวมถึงเสรีภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์และสิทธิที่จะปลอดจากการแทรกแซง อย่างเช่น สิทธิที่จะปลอดจากการทรมาน การรักษายาบาลและการทดลองทางแพทย์ที่ปราศจากการยินยอม การมีสิทธิโดยชอบธรรมประกอบด้วยสิทธิในระบบคุ้มครองสุขภาพที่ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะบรรลุถึงระดับสูงสุดที่เป็นไปได้สำหรับสุขภาพ

ในการเน้นย้ำถึงการขึ้นต่อกันและกันของสิทธิประเภทต่างๆ คณะกรรมการฯ ระบุว่า สิทธิในสุขภาพเป็นสิทธิที่ครอบคลุมที่ประกอบด้วยปัจจัยกำหนดพื้นฐานของสุขภาพ อย่างเช่น การเข้าถึงน้ำที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับดื่ม สุขอนามัยที่เหมาะสมเพียงพอ การมีอาหารที่ ปลอดภัย โภชนาการและที่พักอาศัยที่เหมาะสมเพียงพอ สภาพการทำงานและสิ่งแวดล้อมที่ เหมาะสมต่อสุขภาพ การเข้าถึงการศึกษาและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ และการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับสุขภาพในระดับชุมชน ประเทศและระหว่างประเทศ

องค์ประกอบสำคัญของสิทธิในสุขภาพตามที่อธิบายโดยคณะกรรมการฯ คือ

- i. การมีอยู่: จะต้อง มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณสุขและการ รักษาพยาบาลที่ใช้งานได้ มีสินค้าและบริการในปริมาณที่เพียงพอภายในรัฐ ซึ่ง รวมถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับดื่มและสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน สุขอนามัย โรงพยาบาล คลินิกและอาคารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ บุคลากรอาชีพด้าน การแพทย์ที่ผ่านการฝึกฝน ยาที่จำเป็น ฯลฯ
- ii. การเข้าถึงได้: สถานที่รักษาพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพจะต้อง สามารถเข้าถึงได้สำหรับทุกคนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติภายในเขตอำนาจ ของรัฐภาคี การเข้าถึงได้มีสี่มิติที่หล่อมทับกันอยู่คือ
 - ก. การไม่เลือกปฏิบัติ - สถานที่รักษาพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพจะ ต้องเป็นที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคน โดยเฉพาะประชากรส่วนที่เปราะบางและอยู่ ชายขอบมากที่สุดทั้งในทางกฎหมายและข้อเท็จจริงโดยปราศจากการเลือก ปฏิบัติบนเหตุต้องห้ามใดๆ
 - ข. การเข้าถึงได้ทางกายภาพ - สถานที่รักษาพยาบาล สินค้าและบริการด้าน สุขภาพจะต้องอยู่ภายในระยะทางทางกายภาพที่ปลอดภัยสำหรับประชากรทุก ส่วน โดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบางและอยู่ชายขอบอย่างเช่น ชนกลุ่มน้อยทาง ชาติพันธุ์และชนพื้นเมือง ผู้หญิง เด็ก วัยรุ่น คนชรา คนพิการและคนติดเชื่อ เอชไอวี/เอดส์ นอกจากนี้ การเข้าถึงได้ยังรวมถึงการเข้าถึงอาคารสถานที่ที่ ได้ อย่างเหมาะสมเพียงพอสำหรับผู้พิการอีกด้วย
 - ค. การเข้าถึงได้ทางเศรษฐกิจ (การสามารถซื้อหาได้) - สถานที่รักษาพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพจะต้องอยู่ในราคาที่ทุกคนสามารถจ่ายได้ การจ่าย ค่าบริการดูแลสุขภาพตลอดจนบริการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานของสุขภาพจะ ต้องวางอยู่บนพื้นฐานของหลักความเสมอภาค โดยดูแลให้บริการเหล่านี้ไม่ว่า จะเป็นของรัฐหรือเอกชนมีราคาที่เหมาะสมถึงกลุ่มคนด้อยโอกาสทางสังคม สามารถจ่ายได้ ความเสมอภาคหมายความว่าครัวเรือนที่ยากจนกว่าไม่ควรรับ ภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอย่างเกินสัดส่วนเมื่อเทียบกับครัวเรือนที่ร่ำรวยกว่า
 - ง. การเข้าถึงได้ทางข้อมูลข่าวสาร - การเข้าถึงได้รวมถึงสิทธิในการแสวงหา ได้ รับ และบอกเล่าข้อมูลข่าวสารและความคิดเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ อย่างไรก็ตาม

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ไม่ควรลดทอนสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลด้านสุขภาพ ส่วนตัวเป็นความลับ

- iii. การยอมรับได้: สถานที่รักษาพยาบาล สินค้า และบริการด้านสุขภาพทั้งหมดจะต้องเคารพในจริยธรรมทางการแพทย์และมีความเหมาะสมทางวัฒนธรรม นั่นคือ เคารพในวัฒนธรรมของปัจเจกบุคคล ชนกลุ่มน้อย ประชาชนและชุมชน ละเอียดอ่อนต่อประเด็นเพศสภาพและเงื่อนไขของวงจรรชีวิต ตลอดจนถูกออกแบบมาให้เคารพการปกปิดเป็นความลับและพัฒนาสถานะทางสุขภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- iv. คุณภาพ: สถานที่รักษาพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพจะต้องมีความเหมาะสมในทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ และมีคุณภาพดี ซึ่งจำเป็นต้องมีบุคลากรมืออาชีพด้านการแพทย์ที่ผ่านการฝึกฝน ยาและอุปกรณ์การแพทย์ที่ได้รับการรับรองทางวิทยาศาสตร์และไม่หมดอายุ สุขอนามัยที่เหมาะสม น้ำดื่มที่ปลอดภัย ฯลฯ

ในการอ้างถึงแผนปฏิบัติการของการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยประชากรและการพัฒนา³³ และปฏิญญาอัลมา-เอตา³⁴ คณะกรรมการฯ ระบุต่อไปอีกว่ารัฐภาคีมีพันธกรณีหลักเกี่ยวกับสิทธิในการดูแลสุขภาพขั้นต้น ซึ่งประกอบด้วยพันธกรณีต่างๆ ที่จะต้อง

- ดูแลให้มีสิทธิในการเข้าถึงสถานพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะสำหรับกลุ่มที่เปราะบางหรือชายขอบ
- ดูแลให้มีการเข้าถึงอาหารที่จำเป็นในขั้นต่ำที่มีโภชนาการเหมาะสมเพียงพอและปลอดภัย เพื่อดูแลให้ทุกคนปลอดภัยจากความหิวโหย
- ดูแลให้มีการเข้าถึงที่พักพิง ที่พักอาศัยและสุขอนามัยพื้นฐาน และน้ำดื่มที่เหมาะสมเพียงพอ
- จัดให้มียาที่จำเป็นตามที่มีการนิยามเป็นครั้งคราวภายใต้แผนปฏิบัติการว่าด้วยยาที่จำเป็นขององค์การอนามัยโลก
- ดูแลให้มีการกระจายอย่างเท่าเทียมของสถานพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพ
- รับและดำเนินการยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุขของประเทศบนฐานของหลักฐานทางระบาดวิทยาที่ดูแลปัญหาสุขภาพของประชากรทั้งหมด ยุทธศาสตร์

33

แผนปฏิบัติการของการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยประชากรและการพัฒนา 2537 <http://www.un.org/popin/icpd/conference/offeng/poa.html>

34

ปฏิญญาอัลมา-เอตาการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการดูแลสุขภาพขั้นต้น 2521

46

และแผนปฏิบัติการดังกล่าวจะต้องถูกสร้างขึ้นและมีการทบทวนเป็นระยะๆ บนฐานของกระบวนการที่มีการมีส่วนร่วมและโปร่งใส

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
สิทธิในมาตรฐานสูงสุดที่บรรลุได้ของสุขภาพทางกายและจิตใจ			
1.	รัฐธรรมนูญยอมรับสิทธิในสุขภาพหรือไม่?		
2.	<p>กฎหมายว่าด้วยสิทธิในสุขภาพยอมรับสิทธิของทุกคนที่จะมีการเข้าถึงอย่างเหมาะสมแก่เวลาสำหรับบริการสุขภาพพื้นฐาน การป้องกัน รักษาและฟื้นฟู และการศึกษาด้านสุขภาพหรือไม่?</p> <p>ความเห็น: พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 คือส่วนหนึ่งของกฎหมายที่ให้สิทธิในสุขภาพในประเทศไทย แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติจัดให้มีการพัฒนาระบบดูแลสุขภาพในประเทศ</p>		
สิทธิในสุขภาพของแม่ เด็ก และอนามัยเจริญพันธุ์			
3	กฎหมายว่าด้วยสิทธิในสุขภาพจัดให้มีการเข้าถึงโดยถ้วนหน้าสำหรับการดูแลสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์หรือไม่?		
4.	<p>ยุทธศาสตร์นโยบาย/กฎหมายของประเทศว่าด้วยสิทธิในสุขภาพที่อ้างถึงในรายการที่ต้องตรวจสอบตามมาตรา 2 อย่างน้อยที่สุดได้</p> <ul style="list-style-type: none"> กำหนดให้มีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์อย่างละเอียดรอบด้านในช่วงการศึกษาภาคบังคับหรือไม่? กำหนดขั้นตอนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์แก่สาธารณะ 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<p>หรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> กำหนดขั้นตอนในการลดการเสียชีวิตของแม่และสาเหตุหรือไม่? กำหนดขั้นตอนในการให้การดูแล รักษาและสนับสนุนแก่ผู้หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอชไอวีหรือไม่? 		
5.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนการเกิดและการตายหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ระบบทะเบียนราษฎรมีการจำแนกข้อมูลตามเพศกำเนิดชาติพันธุ์ การอาศัยอยู่ในชนบทหรือในเมือง สถานะทางสังคมเศรษฐกิจ หรืออายุหรือไม่? 		
6.	<p>มีกฎหมายกำกับควบคุมการทำแท้งหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> กฎหมายว่าด้วยการทำแท้งเคารพสิทธิในอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิงหรือไม่? 		
สิทธิในสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งผลดีต่อสุขภาพและเป็นธรรมชาติ			
7.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานสำหรับความปลอดภัยและอาชีวอนามัยหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> กฎหมายดังกล่าวที่กำหนดให้มีความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศหรือไม่?³⁵ กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้มีกลไกกำกับควบคุมที่เหมาะสมหรือไม่? 		
สิทธิในการป้องกัน รักษาและควบคุมโรค			

35

ข้อตกลงต่างๆของ องค์การแรงงานระหว่างประเทศกำหนดให้มีความปลอดภัยและอาชีวอนามัยข้อตกลงพื้นฐานมีอย่างเช่น อนุสัญญาว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานและอาชีวอนามัย (2524) อนุสัญญาว่าด้วยการบริการอาชีวอนามัย (2428) และอนุสัญญากรอบการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานและอาชีวอนามัย (2549)

48

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
8.	<p>มีกฎหมายที่</p> <ul style="list-style-type: none"> กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีการสร้างภูมิคุ้มกันโรคติดต่อหลักๆ หรือไม่? กำหนดให้รัฐต้องดำเนินมาตรการป้องกัน รักษา และควบคุมโรคระบาดและโรคประจำท้องถิ่นหรือไม่? 		
9.	<p>มีนโยบายของประเทศเกี่ยวกับยาจำเป็นหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> กฎหมายกำหนดให้นโยบายดังกล่าวต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่และให้สาธารณะเข้าถึงได้หรือไม่? นโยบายดังกล่าวกำหนดให้มีกลไกสำหรับการจัดทำรายการยาจำเป็นของประเทศหรือไม่? กฎหมายนโยบายดังกล่าวกำหนดให้รายการยาจำเป็นต้องได้รับการตีพิมพ์และให้สาธารณะเข้าถึงได้หรือไม่? กฎหมายนโยบายดังกล่าวรับรองการเข้าถึงยาและเทคโนโลยีที่จำเป็นโดยถ้วนหน้าหรือไม่?³⁶ 		
สิทธิในสถานพยาบาล สินค้าและบริการด้านสุขภาพ			
10.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดให้มีระบบการรักษาพยาบาลฉุกเฉินสำหรับการจัดการอุบัติเหตุ โรคระบาดและปัญหาด้านสุขภาพอื่นๆ หรือไม่?</p>		
11.	<p>มีกฎหมายกำกับควบคุมเอกชนที่จัดหาสินค้าและบริการด้านสุขภาพหรือไม่?</p>		
12.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดประมวลจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพทางการแพทย์และสุขภาพหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์นโยบายของประเทศที่เกี่ยวกับสิทธิในสุขภาพมี <ul style="list-style-type: none"> ✓ ยุทธศาสตร์ในการคงรักษากำลังคนทำงานด้านสุขภาพของประเทศหรือไม่? 		

36

ความเห็นทั่วไปที่ 14 เน้นย้ำว่ารัฐจะต้องจัดให้มีการเข้าถึงอย่างเสมอภาคสำหรับยาที่จำเป็นตามที่นิยามโดยแผนปฏิบัติการว่าด้วยยาที่จำเป็นขององค์การอนามัยโลก

49

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ กลไกในการดูแลให้มีบุคลากรด้านการแพทย์และสุขภาพในจำนวนที่เหมาะสมเพียงพอหรือไม่? ✓ กลไกในการดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพได้รับข้อตกลงและเงื่อนไขการทำงานในระดับที่แข่งขันได้ในประเทศหรือไม่? 		
13.	มีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองจากการประมาทเลินเล่อของบุคลากรทางการแพทย์และสุขภาพหรือไม่?		
14.	มีกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการยินยอมอย่างมีข้อมูลเสียก่อนที่จะมีการรักษาและการกระทำอื่นใดทางสุขภาพหรือไม่?		
15.	มีกฎหมายคุ้มครองการปกปิดข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคลเป็นความลับหรือไม่?		
ปัจจัยกำหนดพื้นฐานของสุขภาพ			
16.	มีกฎหมายที่ให้การคุ้มครองจากการปนเปื้อนและการปลอมปนอาหารหรือไม่?		
17.	มีกฎหมายที่กำหนดสุขอนามัยทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมหรือไม่?		
18.	<p>มีกฎหมายที่กำหนดกลไกกำกับควบคุมที่เหมาะสมเพียงพอเพื่อให้ความคุ้มครองจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> • มลภาวะทางอากาศหรือไม่? • มลภาวะทางน้ำหรือไม่? • มลภาวะในแง่ของสารพิษและของเสียที่เป็นอันตรายหรือไม่? • สารเคมีทางการเกษตรและยาฆ่าแมลงหรือไม่? 		

สิทธิในการศึกษา

มาตรา 13

ความเห็นทั่วไปที่ 13

มาตรา 14

ความเห็นทั่วไปที่ 11

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะให้ประเทศไทย

- ดำเนินการดูแลให้เด็กทุกคนที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (ย่อหน้า 33)
- ดำเนินการแก้ไขสาเหตุของการออกจากโรงเรียนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยรวม เป็นต้นว่าด้วยการดูแลให้ครูผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี และมีคุณสมบัติเพียงพอ (ย่อหน้า 33)
- เพิ่มความพยายามในการจัดให้มีการให้การศึกษาสองภาษาตั้งแต่ช่วงต้นของวัย และอำนวยความสะดวกให้กับแผนการศึกษาที่มีชุมชนเป็นฐานโดยสอดคล้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้นว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นให้ (ย่อหน้า 33)
- ดำเนินมาตรการที่จำเป็นในการดูแลให้สถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ส่งผลเสียต่อการใช้สิทธิตามที่ระบุในกติกาฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดูแลให้โรงเรียน ครู และบุคลากรทางการแพทย์ ได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการถูกโจมตีและให้ทุกคนมีการเข้าถึงการศึกษาและบริการด้านสุขภาพที่เหมาะสมเพียงพอ (ย่อหน้า 34)

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อสังเกตสรุป 2558 เกี่ยวกับรายงานของประเทศไทย

ลักษณะสำคัญของสิทธิในการศึกษา

มาตรา 13 (1) ระบุวัตถุประสงค์ที่การศึกษาควรมุ่งไปสู่ วัตถุประสงค์เหล่านี้ได้ถูกอธิบายเพิ่มเติมในปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็ก ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา และแผนปฏิบัติการเพื่อทศวรรษเพื่อสิทธิมนุษยชนศึกษาของสหประชาชาติ

คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เสนอแนะในความเห็นทั่วไปที่ 13 ว่าการศึกษาในทุกรูปแบบและทุกระดับควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- a. การมีอยู่ ควรมีสถาบันและแผนการศึกษาที่ใช้การได้อยู่ในปริมาณที่เพียงพอภายในเขตอำนาจของรัฐภาคี
- b. การเข้าถึงได้ สถาบันและแผนการศึกษาควรเป็นที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติภายในเขตอำนาจของรัฐภาคี การเข้าถึงได้มีมิติต่างๆ ดังต่อไปนี้
 1. การไม่เลือกปฏิบัติ - การศึกษาจะต้องเป็นที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบางที่สุดทั้งในทางกฎหมายและข้อเท็จจริงโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติบนเหตุต้องห้ามใดๆ ทั้งสิ้น
 2. การเข้าถึงได้ทางกายภาพ - การศึกษาจะต้องอยู่ในระยะทางทางกายภาพที่ปลอดภัย
 3. การเข้าถึงได้ทางเศรษฐกิจ - การศึกษาระดับมัธยมและสูงขึ้นไปจะต้องมีค่าใช้จ่ายที่ทุกคนสามารถจ่ายได้ ขณะที่การศึกษาระดับประถมต้อง “มีให้กับทุกคนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย”
- c. การยอมรับได้ รูปแบบและเนื้อหาของการศึกษารวมถึงหลักสูตรและวิธีการสอนจะต้องเป็นที่ยอมรับได้สำหรับนักเรียนและผู้ปกครองในกรณีที่เหมาะสม การยอมรับได้ถูกพิจารณาในแง่ของความสอดคล้อง ความเหมาะสมทางวัฒนธรรมและคุณภาพ
- d. การปรับได้ การศึกษาจะต้องยืดหยุ่นเพื่อสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของสังคมและชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อความจำเป็นต้องการของนักเรียนภายในสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
สิทธิในการศึกษาขั้นต้นภาคบังคับโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย			
1.	<p>รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิในการศึกษาขั้นประถมของเด็กทุกคนบนพื้นฐานของหลักการของความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติหรือไม่?</p> <p>ความเห็น: พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 คือกฎหมายส่วนหนึ่งที่กำหนดให้มีสิทธิในการศึกษาในประเทศไทย</p>		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
2.	<p>มีกฎหมายที่รับรองสิทธิในการศึกษาขั้นประถมโดยถ้วนหน้าหรือไม่?</p> <p>กฎหมายดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ กำหนดให้การศึกษาขั้นประถมเป็นภาคบังคับและให้เด็กทุกคนได้เรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือไม่? ✓ กำหนดอายุและหรือจำนวนปีที่การศึกษาจะต้องไม่มีค่าใช้จ่ายและเป็นภาคบังคับหรือไม่? ✓ ระบุหน่วยงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินการสิทธิในการศึกษาขั้นประถมโดยถ้วนหน้าหรือไม่? ✓ กำหนดให้หน่วยงานที่เหมาะสมติดตามดูแลการรับเข้า การเข้าเรียน และการสำเร็จการศึกษาขั้นประถมภาคบังคับของเด็กทุกคนภายในเขตอำนาจหรือไม่? ✓ กำหนดให้หน่วยงานที่เหมาะสมดูแลให้มีโรงเรียนประถมในย่านที่อยู่อาศัยที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมเช่น อาคารเรียน วัสดุการเรียนการสอน และครูหรือไม่? ✓ ห้ามโรงเรียนไม่ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมหรือขอรับบริจาคสำหรับเป็นต้นว่า <ul style="list-style-type: none"> ○ หนังสือ? ○ สิ่งของต่างๆ ที่ใช้ในโรงเรียน อย่างเช่น เครื่องแบบ? ○ การก่อสร้างหรือดูแลรักษาอาคารเรียน? ○ เงินเดือนครู? 		
3.	<p>กฎหมายดังกล่าวที่รับรองสิทธิในการศึกษาขั้นประถมโดยถ้วนหน้ารับรองสิทธิของเด็กพิการในการศึกษาขั้นประถมภาคบังคับที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ถ้าใช่ กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์และการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้เด็กพิการสามารถใช้สิทธิในการศึกษาขั้นประถมหรือไม่? 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
4.	กฎหมายดังกล่าวที่รับรองสิทธิในการศึกษาขั้นประถมโดย ถ่วงหน้ากำหนดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ ด้อยโอกาสทางสังคมเพื่อให้เด็กจากกลุ่มที่เปราะบางสามารถ เข้าถึงการศึกษาระดับประถมศึกษาบังคับที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายได้ หรือไม่? ³⁷		
5.	กฎหมายดังกล่าวที่รับรองสิทธิในการศึกษาขั้นประถมโดย ถ่วงหน้ากำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการกำกับดูแลหลักสูตร คุณภาพของแผนการศึกษาและวิธีการจัดการศึกษา และขั้น ตอนปฏิบัติในการประเมินหรือไม่? ³⁸ ถ้าใช่ แนวทางปฏิบัติดังกล่าวประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้หรือไม่? <ul style="list-style-type: none"> • ระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนามาตรฐาน ขั้นต่ำดังกล่าว? • กำหนดเป้าหมายของการศึกษาขั้นประถม? • กำหนดให้หลักสูตรต้องเกื้อหนุนสิทธิมนุษยชน ศึกษา? • กำหนดให้หลักสูตรต้องมีลักษณะและเนื้อหาที่เป็น พหุนิยม และควรมีความเหมาะสมต่อบริบทท้องถิ่น ของเด็ก? • กำหนดมาตรฐานสัดส่วนนักเรียน-ครูในทุกระดับ? 		

37

รายงานเกี่ยวกับสิทธิในการศึกษาที่จัดทําในเดือนพฤศจิกายน 2551 โดยแอ็คชั่น
เอ็ดประเทศไทยระบุเด็กด้อยโอกาส 7 กลุ่มคือเด็กชนพื้นเมืองเด็กจากชุมชนแอ็ดดูกล
ของแรงงานข้ามชาติเด็กจากชุมชนในพื้นที่ห่างไกลไทยพลัดถิ่นเด็กไร้บ้าน และเด็กที่
ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในภาคใต้ของประเทศไทย

38

มาตรา 29 (1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กระบุจุดมุ่งหมายของการศึกษา
ในความเห็นทั่วไปที่ 1 คณะกรรมการสิทธิเด็กอธิบายจุดมุ่งหมายเหล่านี้และเน้นย้ำ
ว่าการศึกษาคควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลางเป็นมิตรและสร้างเสริมเด็กและยังระบุด้วยว่า
กระบวนการการศึกษาควรวางอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่คณะกรรมการ ๗ ได้ประกาศ
ไว้คณะกรรมการ ๗ ระบุต่อไปอีกว่าเป้าหมายสําคัญของการศึกษาควรเป็นการพัฒนา
บุคลิกภาพพรรคและความสามารถของเด็กแต่ละคนโดยตระหนักว่าเด็กทุกคนมี
ลักษณะความสนใจความสามารถ และความต่องานในการเรียนรู้เฉพาะตัว

55

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดให้มีระบบตรวจตราเพื่อติดตามและประเมินคุณภาพและเนื้อหาของการศึกษา? กำหนดให้มีกลไกการปรึกษาหารือกับตัวแทนครู ผู้ปกครอง เด็ก และประชาสังคมในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา? จัดให้มีการฝึกอบรมครูอย่างเหมาะสมเพียงพอ? ห้ามการลงโทษทางร่างกาย? 		
สิทธิในการศึกษาระดับมัธยมและสูงขึ้นไป			
6.	<p>รัฐธรรมนูญรับรองให้ทุกคนมี</p> <ul style="list-style-type: none"> สิทธิในการศึกษาระดับมัธยมโดยถ้วนหน้ารวมถึงการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวะหรือไม่? สิทธิในการศึกษาขั้นสูงขึ้นไปหรือไม่? 		
7.	<p>รัฐธรรมนูญรับรองให้ทุกคน (โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติบนเหตุต้องห้าม) มีสิทธิในการเข้าถึงโดยเท่าเทียมในเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> โอกาสในการศึกษาระดับมัธยมรวมถึงการศึกษาด้านอาชีวะและเทคนิคหรือไม่?³⁹ โอกาสในการศึกษาขั้นสูงขึ้นไปหรือไม่? 		
เสรีภาพในการจัดตั้งและกำกับสถาบันการศึกษา			
8.	<p>รัฐธรรมนูญ/กฎหมายรับรองเสรีภาพของบุคคลและกลุ่มที่จะจัดตั้งและกำกับสถาบันการศึกษา โดยขึ้นกับข้อบังคับที่ว่าการศึกษาที่จัดให้โดยสถาบันดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำสุดที่กำหนดโดยรัฐหรือไม่?</p>		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
เสรีภาพของพ่อแม่ในการเลือกการศึกษา			
9.	มีกฎหมายที่ยอมรับสิทธิของพ่อแม่หรือผู้ปกครองตามกฎหมายในการเลือกโรงเรียนสำหรับลูกนอกเหนือไปจากที่จัดตั้งโดยหน่วยงานรัฐ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำสุดที่กำหนดหรือเห็นชอบโดยรัฐหรือไม่?		
10.	มีกฎหมายที่รับรองสิทธิของพ่อแม่หรือผู้ปกครองตามกฎหมายในการดูแลให้การศึกษาด้านศาสนาและศีลธรรมของเด็กสอดคล้องกับความเชื่อของพวกเขาหรือไม่?		

สิทธิทางวัฒนธรรม

มาตรา 15

ความเห็นทั่วไปที่ 21

ลักษณะสำคัญของสิทธิในการมีส่วนร่วมในชีวิตทางวัฒนธรรม

คณะกรรมการฯ อธิบายในความเห็นทั่วไปที่ 21 ว่า สิทธิในการมีส่วนร่วมในชีวิตทางวัฒนธรรมสามารถถือว่าเป็นเสรีภาพได้ ในการจัดการดูแลให้มีสิทธินี้ รัฐจะต้องละเว้นจากการแทรกแซงในวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรมและการเข้าถึงสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม รัฐยังต้องดำเนินการเชิงบวกและจัดการดูแลสภาพเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม การอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมชีวิตทางวัฒนธรรมและการเข้าถึงและการรักษาสินค้าทางวัฒนธรรม

คณะกรรมการฯ อธิบายเพิ่มเติมว่าวัฒนธรรมเป็นแนวคิดที่กว้างขวางครอบคลุมการแสดงออกทุกอย่างของการดำรงอยู่ของมนุษย์ นอกจากนี้ วัฒนธรรมควรถูกเข้าใจในฐานะกระบวนการที่มีชีวิต มีประวัติศาสตร์ มีพลวัตและมีวิวัฒนาการ มีอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

คณะกรรมการฯ ตั้งข้อสังเกตว่าอาจมีการวางข้อจำกัดสิทธิของทุกคนในการมีส่วนร่วมในชีวิตทางวัฒนธรรมได้ แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องแสดงให้เห็นว่าข้อจำกัดดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่ชอบธรรมและมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดสำหรับการส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ที่ดีโดยทั่วไปในสังคมประชาธิปไตยตามมาตรา 4 ของกติกา

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	<p>รัฐธรรมนูญรับรองให้ทุกคน (โดยลำพังหรือโดยร่วมกับคนอื่น) มีเสรีภาพในการ</p> <ul style="list-style-type: none">• กระทำโดยเสรี เลือกอัตลักษณ์ของเขาหรือเธอ เข้าร่วมในวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรมของตนเอง และแสดงออกด้วยภาษาที่ตนเองเลือกหรือไม่?• แสวงหาและพัฒนาความรู้และการแสดงออกทางวัฒนธรรมและแบ่งปันกับคนอื่นหรือไม่?• เข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเองและของคนอื่นผ่านทางการศึกษาและข้อมูลข่าวสารหรือไม่?• มีส่วนเกื้อหนุนชีวิตทางวัฒนธรรมด้วยการสร้างการแสดงออกทางจิตวิญญาณ วัตถุ ปัญญา และอารมณ์ของชุมชนหรือไม่?		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
2.	<p>มีกฎหมายที่ห้าม</p> <ul style="list-style-type: none"> • การเลือกปฏิบัติบนฐานของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมหรือไม่? • การสนับสนุนความเกลียดชังทางศาสนา เชื้อชาติหรือชาติที่ทำให้เกิดการยั่วยุให้เกิดการเลือกปฏิบัติ ความเป็นปฏิปักษ์หรือความรุนแรงหรือไม่? 		
3.	<p>มีนโยบายสำหรับการส่งเสริมและคุ้มครองความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือไม่?</p> <p>นโยบายดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ กำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับการดำเนินนโยบายหรือไม่? ✓ กำหนดให้มีมาตรการหรือแผนงานที่เหมาะสมในการสนับสนุนชนกลุ่มน้อยหรือชุมชนอื่น รวมถึงชุมชนแรงงานข้ามชาติในการพยายามรักษาวัฒนธรรมของพวกเขาหรือไม่? ✓ กำหนดให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการสร้างสภาพเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ระหว่างบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ บนฐานของความเคารพ ความเข้าใจ และความอดทนอดกลั้นต่อกันและกันหรือไม่? ✓ กำหนดให้มีการให้การศึกษาด้านวัฒนธรรมในทุกๆ ระดับในหลักสูตรของโรงเรียนรวมถึงประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ดนตรี และประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมอื่น โดยมีการปรึกษาหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่? ✓ กำหนดให้มีการรักษาและบูรณะมรดกทางวัฒนธรรมในทุกรูปแบบหรือไม่? ✓ มีบทบัญญัติที่ให้ความเคารพและความคุ้มครองการผลิตของชนพื้นเมืองต่างๆ รวมถึงความรู้ แต่ดั้งเดิม สมุนไพร คติพื้นบ้าน พิธีกรรม และ 		

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
	<p>การแสดงออกในรูปแบบอื่นๆ หรือไม่?</p> <p>✓ กำหนดให้มีการให้ความช่วยเหลือแก่ศิลปิน องค์กรรัฐ และเอกชน รวมถึงสถาบันทาง วิทยาศาสตร์ สมาคมวัฒนธรรม สหภาพแรงงาน และบุคคลและสถาบันอื่นๆ ที่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์และ ความคิดสร้างสรรค์หรือไม่?</p>		